

Brüssel, 21. september 2021
(OR. en)

11883/21

Institutsioonidevaheline
dokument:
2016/0176(COD)

CODEC 1220
MIGR 187
SOC 516
EMPL 375
EDUC 295
PE 95

KIRJALIK TEAVE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV kolmandate riikide kodanike kõrgema tasandi kutseoskusi nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta – Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus (Strasbourg, 13.–16. september 2021)

I. SISSEJUHATUS

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 294 ja kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitlevale ühisele deklaratsioonile¹ toimus nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel rida mitteametlikke kontakte eesmärgiga jõuda eespool nimetatud eelnõu suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel.

Seoses sellega esitas raportöör MORENO SANCHEZ (S&D, ES) kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel ühe kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 190) eespool nimetatud direktiivi ettepaneku muutmiseks. Kõnealuse muudatusettepaneku suhtes jõuti kokkuleppele eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus. Lisaks esitas Identiteedi ja Demokraatia fraktsioon ühe muudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 189).

¹ ELT C 145, 30.6.2007, lk 5.

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 15. septembril 2021 toimunud hääletusel vastu eespool nimetatud direktiivi ettepaneku muutmiseks esitatud kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 190).

Teisi muudatusettepanekuid vastu ei võetud. Selliselt muudetud komisjoni ettepanek kujutab endast parlamendi esimese lugemise seisukohta, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisas toodud parlamendi seadusandlikus resolutsioonis².

Parlamendi seisukoht vastab institutsioonide vahel eelnevalt kokkulepitule. Seega peaks nõukogul olema võimalik parlamendi seisukoht heaks kiita.

Õigusakt võetakse seejärel vastu parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

² Seadusandlikus resolutsioonis esitatud parlamendi seisukoha versioonis on ära märgitud komisjoni ettepanekusse muudatusettepanekutega tehtud muudatused. Komisjoni teksti lisatud tekst on esile tõstetud *paksus kaldkirjas*. Sümbol „■“ tähistab väljajäetud teksti.

P9_TA(2021)0374

ELi sinise kaardi direktiiv *I**

Euroopa Parlamendi 15. septembri 2021. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kolmandate riikide kodanike kõrgema tasandi kutseoskusi nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (COM(2016)0378 – C8-0213/2016 – 2016/0176(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0378),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 79 lõike 2 punkte a ja b, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0213/2016),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
- võttes arvesse Bulgaaria Parlamendi ning Tšehhi Esindajatekoja ja Tšehhi Senati poolt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist käsitleva protokoll nr 2 alusel esitatud põhjendatud arvamusi, mille kohaselt õigusakti eelnõu ei vasta subsidiaarsuse põhimõttele,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 14. detsembri 2016. aasta arvamust¹,
- võttes arvesse Regioonide Komitee 8. detsembri 2016. aasta arvamust²,
- võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 74 lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 21. mai 2021. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
- võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamust,
- võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A8-0240/2017),
- 1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
- 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab oma

¹ ELT C 75, 10.3.2017, lk 75.

² ELT C 185, 9.6.2017, lk 105.

ettepaneku, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 15. septembril 2021. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2021/..., mis käsitleb kolmandate riikide kodanike kõrget *kvalifikatsiooni* nõudva töö eesmärgil riiki sisenemist ja seal elamise tingimusi ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2009/50/EÜ

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 79 lõike 2 punkte a ja b,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt³

¹ ELT L 75, 10.3.2017, lk 75.

² ELT L 185, 9.6.2017, lk 105.

³ Euroopa Parlamendi 15. septembri 2021. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatisega „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia“³ seatakse eesmärgiks muuta liit teadmiste- ja innovatsioonipõhiseks majanduseks, vähendada ettevõtete halduskoormust ning viia omavahel paremini vastavusse tööjõu nõudlus ja pakkumine. ***Nimetatud teatisega määratakse kindlaks vajadus tervikliku tööjõurände poliitika ja rändajate parema integreerimise järele.*** Kolmandate riikide kõrge ***kvalifikatsiooniga*** töötajate vastuvõtmist lihtsustavaid meetmeid tuleb vaadelda sellises laiemas kontekstis.
- (2) Euroopa Ülemkogu 26. ja 27. juuni 2014. aasta järeldustes on kirjas, et kui Euroopa tahab jääda andekate ning oskustega inimeste jaoks atraktiivseks sihtkohaks, tuleb nende nimel kogu maailmaga konkureerida. Seetõttu tuleks välja töötada seadusliku rände võimaluste maksimeerimise strateegiad, mis peavad hõlmama ka kehtivate normide sujuvamaks muutmist.
- (3) Komisjoni 13. mai 2015. aasta teatisega vastu võetud Euroopa rände tegevuskavas kutsutakse üles looma atraktiivset liidu-ülest süsteemi kõrge kvalifikatsiooniga kolmandate riikide kodanike jaoks ning märgitakse, et nõukogu direktiiv 2009/50/EÜ⁴ on vaja läbi vaadata võimaldamaks liidul olla tõhusam andekate inimeste ligiõmbamisel ning selle abil lahendada liidus nii demograafilisi probleeme kui ka tööjõu ja oskuste puudujääke liidu peamistes majandussektorites. ***Üleskutset see direktiiv üle vaadata on samuti korratud uues, 23. septembri 2020. aasta komisjoni rände- ja varjupaigaleppe teatises, kus on öeldud, et ELi sinise kaardi reformimine peab tooma kaasa ELi tõelise lisaväärtuse, mis seisneb oskuste ligimeelitamises tulemusliku ja paindliku ELi-ülese vahendiga.***

⁴ Nõukogu 25. mai 2009. aasta direktiiv 2009/50/EÜ kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELT L 155, 18.6.2009, lk 17).

- (4) *Euroopa Parlament kutsus oma 12. aprilli 2016. aasta resolutsioonis⁵ üles vaatama direktiivi 2009/50/EÜ ja sealhulgas selle kohaldamisala läbi ambitsioonikalt ja sihipäraselt.*
- (5) Direktiivi 2009/50/EÜ rakendamist käsitlevas komisjoni 22. mai 2014. aasta teatises välja toodud probleemidele tuleb reageerida. Liit peaks püüdma luua kolmandatest riikidest pärit kõrge **kvalifikatsiooniga** töötajate jaoks atraktiivsema ja tulemuslikuma liidu-ülese süsteemi. Liidu lähenemisviisi selliste kõrge **kvalifikatsiooniga** töötajate ligimeelitamisele tuleks rohkem ühtlustada ning ELi sinine kaart tuleks muuta selle peamiseks vahendiks, kiirendades sellega seotud menetlusi, muutes vastuvõtmise tingimused paindlikumaks ja kaasavamaks ning andes kaardi valdajatele rohkem õigusi (sh lihtsam ELi-sisene liikuvus). Kuna see nõuaks ulatuslike muudatuste tegemist direktiivis 2009/50/EÜ, tuleks see kehtetuks tunnistada ja uuega asendada.
- (6) Tuleks luua **selge ja läbipaistev** liiduülene vastuvõtusüsteem, mis meelitaks kolmandatest riikidest pärit kõrge **kvalifikatsiooniga** töötajaid, hoiaks neid siin **ja soodustaks** nende töötajate **liikuvust**. **Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada sõltumata sellest, kas kolmanda riigi kodaniku liidus elamise algne eesmärk on kõrget kvalifikatsiooni nõudev töö või ta elab liidus alguses muul eesmärgil, milleks seejärel saab kõrget kvalifikatsiooni nõudev töö. Tuleb arvestada liikmesriikide prioriteete, nende tööturu vajadusi ning nende vastuvõtusuutlikkust. Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide** **pädevust** välja anda **kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil muid riigisiseseid elamislube** kui ELi sinine **kaart**. **Lisaks ei tohiks käesolev direktiiv mõjutada ELi sinise kaardi valdaja võimalusi kasutada liikmesriigi õiguse kohaseid täiendavaid õigusi ja hüvesid, mis on kooskõlas käesoleva direktiiviga.**

I

⁵ ELT C 58, 15.2.2018, lk 9.

- (7) *Liikmesriigid peaksid nägema ette, et ELi sinisel kaardil ja kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil antud riigisisestel elamislubadel on võrdsed võimalused menetlusõiguse ja võrdse kohtlemise õiguse, menetluste ja teabe kättesaadavuse osas. Eelkõige peaksid liikmesriigid tagama, et ELi sinise kaardi valdajatele ja nende pereliikmetele antud menetluslike tagatiste ja õiguste tase ei oleks madalam riiklike elamislubade valdajate menetluslike tagatiste ja õiguste tasemest. Liikmesriigid peaksid samuti tagama, et ELi sinise kaardi taotlejad ei ole riigisiseste elamislubade taotlejatega võrreldes vähemsoodsas olukorras tööandjate tunnustamise korra osas ning et nad ei pea oma taotluse menetlemise eest maksma suuremat tasu. ELi sinise kaardi puhul peaksid liikmesriigid panustama samal tasemel teavitamis-, edendamis- ja reklaamimeetmetega kui riigisiseste elamislubade puhul, näiteks esitama teavet riigisisestel seadusliku rände teemalistel veebisaitidel ning korraldama teavituskampaaniaid ja pädevate rändeasutuste koolitusprogramme.*
- (8) *ELi sinise kaardi süsteemi tugevdamiseks ja edendamiseks ning kolmandatest riikidest pärit kõrge kvalifikatsiooniga töötajate ligitõmbamiseks julgustatakse liikmesriike tõhustama ELi sinise kaardi teemalisi reklaamitegevusi ja teavituskampaaniaid, sealhulgas suunates asjakohasel juhul reklaamitegevusi ja teavituskampaaniaid kolmandatele riikidele.*

- (9) *Liikmesriigid peaksid käesoleva direktiivi jõustamisel hoiduma diskrimineerimisest soo, rassi, nahavärvi, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuse, poliitiliste või mis tahes muude arvamuste, liikmesriigi vähemusrahvusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel, vastavalt eelkõige nõukogu direktiividele 2000/43/EÜ⁶ ja 2000/78/EÜ⁷. Selleks et mittediskrimineerimise põhimõtte rakendamine oleks tõhus, peaksid ELi sinise kaardi valdajad saama taotleda õiguskaitset ja esitada kaebusi, nagu on ette nähtud liikmesriigi õiguses, kui nad puutuvad kokku mis tahes liiki diskrimineerimisega, sealhulgas tööturul.*
- (10) *Võttes arvesse Eurostati 21. veebruari 2020. aasta aruannet „Hard-to-fill ICT vacancies: an increasing challenge“ ja selles esitatud järeldusi kõrge kvalifikatsiooniga töötajate laialdase puuduse kohta info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) sektoris liikmesriikide tööturgudel, tuleks kõrgema tasandi kutseoskusi pidada samaväärseks kõrghariduskvalifikatsiooniga, kui esitatakse ELi sinise kaardi taotlus kahes nn kõrgemas kategoorias: info- ja kommunikatsioonitehnoloogia juhid (rahvusvaheline ametite klassifikaator (ISCO)-08 klassifikaator, kood 133) ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia tippspetsialistid (ISCO-08 klassifikaator, kood 25). Võttes arvesse, et bakalaureusekraadi omandamiseks kulub vähemalt kolm aastat, peaks asjakohane nõutava erialase töökogemuse pikkus olema kolm aastat. Võttes arvesse tehnoloogia kiiret arengut IKT-sektoris ning tööandjate muutuvaid vajadusi, näib sellise pikkusega töökogemuse nõue olevat õigustatud.*

⁶ Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (ELT L 180, 19.7.2000, lk 22).

⁷ Nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (ELT L 303, 2.12.2000, lk 16).

- (11) *Liikmesriike innustatakse hõlbustama kõrgema tasandi kutseoskuste hindamist ja valideerimist ELi sinise kaardi eesmärgil.*
- (12) *Kavakohaselt peaks saama käesoleva direktiivi lisas esitatud kutsealade loetelu muuta, eelkõige pärast seda, kui komisjon on hinnanud, kas teha seda muu hulgas liikmesriikide poolt oma tööturgude vajaduste kohta esitatud teabe põhjal, eesmärgiga tunnustada käesoleva direktiivi alusel erialast töökogemust teistel tegevusaladel. Komisjon peaks sellise hindamise tegema iga kahe aasta järel.*
- (13) *Nimetatud lisas loetlemata kutselade puhul peaks liikmesriikidel olema võimalik aktsepteerida ELi sinise kaardi taotlusi kõrgema tasandi kutseoskuste tõendamise alusel, mida kinnitab vähemalt viieaastane erialase töö kogemus tasemel, mis on võrreldav kõrghariduskvalifikatsiooniga ja mis on asjakohane töölepingus või siduvas tööpakkumises nimetatud kutsealal või sektoris.*

I

- (14) *Kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö põhimõte tähendab, et töötajal ei ole mitte ainult kõrgel tasemel pädevus, mida tõendab kõrgem kutsekvalifikatsioon, vaid ka seda, et teostatavat tööd loetakse sisuliselt sellist pädevust nõudvaks. Kuigi tänapäeva tööturul ei nõuta alati ja tingimata otsest seost kvalifikatsiooni ja töö vahel, peaks kõrget kvalifikatsiooni nõudva töölepinguga seotud ülesanded ja -kohustused olema nii spetsiifilised ja keerulised, et nende ülesannete täitmiseks vajalikku pädevuse taset seostatakse üldjuhul rahvusvahelise ühtse hariduse liigituse (ISCED) kuuenda, seitsmenda või kaheksanda taseme või asjakohasel juhul laias laastus samaväärse Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku kuuenda, seitsmenda ja kaheksanda taseme haridusprogrammide täitmise ja sellest tuleneva kvalifikatsiooniga, kooskõlas asjaomase liikmesriigi õigusega või, konkreetsete kutsealade puhul, võrreldava kõrghariduskvalifikatsiooniga.*
- (15) Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikide õigust otsustada seda, kui palju lubada oma territooriumile kolmandate riikide kodanikke, kes saavad riiki töö otsimise eesmärgil, nagu on sätestatud **ELi toimimise lepingu** artikli 79 lõikes 5. Selle alusel peaks liikmesriikidel olema võimalik tunnistada ELi sinise kaardi taotlus vastuvõetamatuks või see tagasi lükata. ■

- (16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/95/EL⁸ artikli 2 punktis a määratletud rahvusvahelise kaitse saajatel on palju õigusi, sealhulgas juurdepääs neile rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriigi tööturule. Nende rahvusvahelise kaitse saajate tööturuvõimaluste parandamiseks kogu liidus peaks kõrge *kvalifikatsiooniga* inimestel olema õigus taotleda ELi sinist kaarti *muudes liikmesriikides kui neile rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriigis. Nimetatud teistes liikmesriikides* tuleks nende suhtes kohaldada samu reegleid, nagu teistele käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvatele kolmandate riikide kodanikele, ning *käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada nende staatust neile rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriigis*. Rahvusvahelise kaitse saajatel on *samuti õigus taotleda* ELi sinist kaarti *neile rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriigis*. Õigusselguse ja sidususe huvides ei tuleks *sellisel juhul* kohaldada käesoleva direktiivi võrdse kohtlemise ja perekonna taasühinemise sätteid. Sellised õigused peaksid jääma varjupaigaküsimusi käsitleva liidu *acquis*’ ja, kui see on kohaldatav, nõukogu direktiivi 2003/86/EÜ⁹ kohaldamisalasse.
- (17) Vastutuse üleminek rahvusvahelise kaitse saajate eest jääb käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja. Kaitsestaatus ja rahvusvahelise kaitsega seotud õigused ei tohiks ELi sinise kaardi andmise alusel üle minna teisele liikmesriigile.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT L 337, 20.12.2011, lk 9).

⁹ Nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiiv 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta (ELT L 251, 3.10.2003, lk 12).

- (18) Selleks et soodustada vaba liikumise õigusega ja kõrge **kvalifikatsiooniga** kolmandate riikide kodanike ELi-sisest sõltumatut liikuvust ning tööalast tegevust, peaksid sellised kolmandate riikide kodanikud saama taotleda ELi sinist kaarti **kooskõlas** samade reeglitega nagu kõik teised käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad kolmandate riikide kodanikud. **See õigus puudutab isikuid, kellel on kooskõlas asjaomaste õigusaktidega vaba liikumise õigus tulenevalt perekondlikest sidemetest liidu kodanikuga, ning seda tuleks kohaldada olenemata sellest, kas kõnealune liidu kodanik on või ei ole kasutanud ELi toimimise lepingu artikli 21 kohast põhiõigust liikuda ja elada vabalt, ning olenemata sellest, kas asjaomasel kolmanda riigi kodanikul oli enne olnud ELi sinine kaart või vaba liikumise õigus. Sellistel ELi sinise kaardi valdajatel peaks seega olema ka õigus töötada kõrget kvalifikatsiooni nõudval töökohal, teha ärireise ja elada erinevates liikmesriikides, olenemata sellest, kas see kolmanda riigi kodanik on kõnealuse liidu kodanikuga kaasas või mitte.** Õigused, mida sellised kolmandate riikide kodanikud ELi sinise kaardi valdajana saavad, ei tohiks piirata õigusi, mis neil võivad olla Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/38/EÜ¹⁰ alusel. Õigusselguse ja sidususe huvides peaksid perekonna taasühinemise ja võrdse kohtlemise seisukohast ülimuslikuks jääma direktiivi 2004/38/EÜ kohased normid. Kõik käesoleva direktiivi sätted vaba liikumise õigusega isikute kohta peaksid kehtima ka kolmandate riikide kodanike suhtes, kellel on liidu ja selle liikmesriikide ning kolmandate riikide või liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud kokkulepete alusel liidu kodanikega samaväärsed vaba liikumise õigused.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

- (19) ■ Käesolevat direktiivi ei tohiks kohaldada neile kolmandate riikide kodanikele, kes taotlevad teadlasena liikmesriigis elamise luba, et tegeleda uurimisprojektiga, sest neile kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/801¹¹,[■] milles on sätestatud eraldi kord kolmandate riikide kodanike vastuvõtmiseks teadusuuringute eesmärgil. Direktiivi ■ (EL) ■ 2016/801 kohaselt vastu võetud ja **liidus seaduslikult elaval kolmandate riikide kodanikel peaks aga olema õigus taotleda käesoleva direktiivi kohast ELi sinist kaarti**. Liidus seaduslikult elavatel **ELi sinise kaardi valdajatel peaks olema ka õigus taotleda direktiivi (EL) 2016/801 kohast** teadlasena **liikmesriigis elamise luba**. Sellise võimaluse tagamiseks tuleks direktiivi (EL) 2016/801 vastavalt muuta.
- (20) **Kuigi käesolevat direktiivi ei kohaldata kolmandate riikide kodanike suhtes, kes taotlevad liitu vastu võtmist ettevõtjasiseselt üleviidud töötajatena vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2014/66/EL¹², peaks ettevõtjasiseselt üleviidud töötajatel, kes elavad liidus seaduslikult**, olema õigus taotleda käesoleva direktiivi kohast ELi sinist kaarti muuks kui direktiiviga 2014/66/EL ■ hõlmatud otstarbeks.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/801 kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetuseprogrammides või haridusprojektides osalemise ja au pair'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELT L 132, 21.5.2016, lk 21).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/66/EL kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral (ELT L 157, 27.5.2014, lk 1).

- (21) Vaja on luua nõudluspõhine, paindlik, ***selge ja tasakaalustatud*** vastuvõtusüsteem, milles kasutatakse objektiivseid kriteeriume, nagu taotlejale esitatav nõue omada vähemalt kuuekuulist töölepingut või vähemalt kuueks kuuks tehtud siduvat tööpakkumist, ***asjaomastel kutsealadel kohaldatavate õigusaktide, kollektiivlepingute või liikmesriigi tava järgimine***, palgakünnis, mida liikmesriigid saavad kohandada vastavalt oma tööturu olukorrale, ja kõrghariduskvalifikatsioon ***või asjakohasel juhul kõrgema tasandi kutseoskused***.
- (22) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata diplomite tunnustamise liikmesriigi menetluste kohaldamist. Selleks et hinnata, kas konkreetsel kolmanda riigi kodanikul on kõrgharidus või samaväärne kvalifikatsioon, tuleks tutvuda (asjaomase liikmesriigi ***õiguse kohaselt***) ISCED 2011. aasta versiooni tasemetega 6–8 või ***asjakohasel juhul*** laias laastus samaväärse Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemetega 6–8.
- (23) ***Liikmesriike innustatakse hõlbustama asjaomase kolmanda riigi kodaniku asjaomast kõrgemat kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamist ning rahvusvahelise kaitse saajate puhul, kellel ei pruugi olla vajalikke dokumente, kehtestama asjakohase korra varasema kõrghariduse kvalifikatsiooni või asjakohasel juhul kõrgema tasandi kutseoskuste hindamiseks ja valideerimiseks.***

- (24) Kogu liidus piisavalt ühtsete vastuvõtutingimuste tagamiseks ■ oleks vaja kindlaks määrata palgakünnise *ülemine* ja *alumine* tegur. *Liikmesriigi palgakünnise ülem- ja alampiir tuleks kindlaks määrata, korrutades need tegurid keskmise aastase brutopalgaga asjaomases liikmesriigis. Pärast liikmesriigi tava kohast sotsiaalpartneritega konsulteerimist tuleks valida palgakünnis, mis jääb ülem- ja alampiiri vahele. Seda palgakünnist tuleks kasutada, et määrata kindlaks miinimumpalk, mida EL sinise kaardi valdaja peab teenima. ELi sinise kaardi saamiseks peaksid taotlejad seega teenima palka, mis on asjaomase liikmesriigi valitud palgakünnisega võrdne või sellest suurem.*
- (25) *Liikmesriikidel peaks olema võimalik kehtestada madalam palgakünnis ■ konkreetsete kutsealade jaoks, kus on asjaomase liikmesriigi arvates eriti suur tööjõupuudus ning mis kuuluvad rahvusvahelise ametite klassifikaatori (ISCO) 1. ja 2. pearühma. Igal juhul ei tohiks selline palgakünnis olla madalam kui asjaomase liikmesriigi 1,0-kordne keskmine aastane brutopalk.*
- (26) *Kooskõlas komisjoni 10. juuni 2016. aasta teatises esitatud Euroopa uue oskuste tegevuskava prioriteetidega, milleks on eelkõige tõhustada oskuste vastavusse viimist tööturu vajadustega ning tegeleda oskuste nappusega, innustatakse liikmesriike asjakohasel juhul pärast sotsiaalpartneritega konsulteerimist koostama loetelu nendest tööhõivesektoritest, kus on puudus kõrge kvalifikatsiooniga töötajatest.*

- (27) ***Liikmesriikidel peaks olema võimalik kehtestada*** kolmandate riikide kodanikele madalam palgakünnis, mis kehtiks teatud aja jooksul pärast seda, kui nad lõpetavad oma õpingud. Seda ajavahemikku tuleks kohaldada iga kord kui kolmanda riigi kodanik omandab käesoleva direktiivi kohaldamisel asjakohase haridustaseme ehk siis olenevalt liikmesriigi õigusest kas ISCED 2011 kohase 6., 7. või 8. taseme või ***asjakohasel juhul*** Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku kohase 6., 7. ***ja*** 8. taseme. Seda ajavahemikku tuleks kohaldada siis, kui kolmanda riigi kodanik taotleb esmast ELi sinist kaarti või selle pikendamist kolme aasta jooksul pärast kvalifikatsiooni omandamist ja ka siis, kui ta taotleb ELi sinise kaardi pikendamist 24 kuu jooksul alates esmase ELi sinise kaardi ***andmisest***. Kui need tähtajad, mida võidakse kohaldada samaaegselt, on möödunud, on mõistlik eeldada, et noor spetsialist on saanud piisava erialase töökogemuse, et vastata tavapärastele palgakünnise nõuetele. ***Igal juhul ei tohiks selline madalam palgakünnis olla madalam kui asjaomase liikmesriigi 1,0-kordne keskmine aastane brutopalk.***

- (28) Kehtestada tuleks kolmandate riikide kodanike kõrget **kvalifikatsiooni** nõudva töö eesmärgil liitu sisenemise ja seal elamise tingimused, sealhulgas palgakünnisega seotud kõlblikuskriteeriumid. **Liikmesriigi kehtestatava palgakünnise** eesmärk ei tohiks olla palkade kehtestamine, mistõttu ei tohiks sellega teha erandeid liikmesriigi tasandi normidest ja tavast ega kollektiivlepingutest ega kasutada seda nimetatud valdkonna ühtlustamiseks. **ELi sinise kaardi valdajale makstav palk ei tohiks olla kohaldatavast palgakünnisest madalam, kuid see võib olla suurem, kui nii on tööandja ja kolmanda riigi kodaniku vahel kokku lepitud kooskõlas turutingimustega, tööõigusega, kollektiivlepingutega ja tavaga asjaomases liikmesriigis.** Käesolev direktiiv peaks täielikult austama liikmesriikide pädevusi, eriti tööhõive-, tööjõu- ja sotsiaalküsimustes.
- (29) **Liikmesriikidel peaks olema võimalik nõuda, et kolmanda riigi kodanik esitab oma aadressi taotluse esitamise ajal. Juhul kui kolmanda riigi kodanik ei tea veel oma tulevast aadressi, peaks liikmesriik aktsepteerima ajutist aadressi, milleks võib olla tööandja aadress.**

- (30) **ELi sinine kaart** peaks kehtima **■ vähemalt 24 kuud. Kui tööleping kehtib sellest lühemat aega, antakse ELi sinine kaart siiski töölepingu kehtivusajast vähemalt kolm kuud pikemaks ajaks, kõige rohkem 24 kuuks. Kui** kolmanda riigi kodaniku reisidokument kehtib **lühemat aega kui 24 kuud või** lühemat aega kui **töölepingu pikkus, antakse** ELi sinine kaart **vähemalt reisidokumendi kehtivusajaks**. Kolmandate riikide kodanikud peaksid saama oma reisidokumendi pikendada sel ajal, kui neil on ELi sinine kaart.
- (31) Liikmesriigid peaksid lükkama ELi sinise kaardi taotluse tagasi ja neil peaks olema lubatud ELi sinine kaart kehtetuks tunnistada või selle pikendamisest keelduda, kui on olemas oht avalikule korrale, riigi julgeolekule või rahvatervisele. **Ohtu rahvatervisele tuleb mõista Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/399¹³ artikli 2 punktis 21 määratletud mõiste tähenduses.** Avaliku korra või riigi julgeoleku tõttu taotluse tagasilükkamise aluseks peaks olema asjaomase isiku käitumine, kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Haigus või puue, mis tekkis pärast seda, kui kolmanda riigi kodanik võeti vastu esimese liikmesriigi territooriumile, ei tohiks olla ainus põhjus, mille alusel ELi sinine kaart kehtetuks tunnistada, keelduda selle pikendamisest või seda teises liikmesriigis mitte anda. **Lisaks peaks liikmesriikidel olema võimalik mitte tunnistada ELi sinist kaarti kehtetuks või mitte keelduda selle pikendamisest, kui kehtiva töölepingu esitamise või kui kohaldatava palgakünnise järgimise kohustus ei ole seoses haiguse, puude või lapsehoolduspuhkusega ajutiselt täidetud.**

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1).

- (32) Liikmesriikidel peaks olema võimalik ELi sinine kaart kehtetuks tunnistada või selle pikendamisest keelduda, kui ELi sinise kaardi valdaja ei ole täitnud **■** käesoleva direktiivi kohaseid liikuvustingimusi, *sealhulgas on väärkasutanud* liikuvusõigusi, *näiteks ei ole pidanud kinni tööalaseks tegevuseks lubatud ajavahemikust või ei ole esitanud pikaajalise liikuvuse taotlust nõutava aja jooksul teises liikmesriigis või* on taotlenud ELi sinist kaarti teises liikmesriigis ja alustanud töötamist *lubatust varem*, kuigi oli selge, et tingimused ei ole täidetud ja taotlus lükatakse tagasi.
- (33) Kõigis ELi sinise kaardi saamise taotluse tagasilükkamise, kaardi kehtetuks tunnistamise ja pikendamisest keeldumise otsustes tuleks arvestada konkreetseid asjaolusid ning tuleks lähtuda *proportsionaalsusest*. Eelkõige kui *keeldumise, kehtetuks tunnistamise või pikendamisest keeldumise* põhjus on seotud tööandja *käitumisega*, ei tohiks *tööandja* väike rikkumine olla mingil juhul ainus põhjus, mille alusel ELi sinise kaardi taotlus tagasi lükatakse või ELi sinine kaart kehtetuks tunnistatakse või ELi sinise kaardi pikendamisest keeldutakse.
- (34) *Otsus, millega ELi sinise kaardi taotlus tagasi lükatakse, ei mõjuta asjaomase kolmanda riigi kodaniku õigust esitada uus taotlus. Sellise uue taotluse esitamine ei tohiks asjaomasele kolmanda riigi kodanikule anda luba jääda asjaomase liikmesriigi territooriumile, välja arvatud juhul, kui nii on sätestatud liikmesriigi õiguses.*

- (35) Kui kõik vastuvõtutingimused on täidetud, peaks liikmesriik andma ELi sinise kaardi ettenähtud aja jooksul. Kui liikmesriik annab elamislube ainult oma territooriumil ja kõik käesolevas direktiivis sätestatud vastuvõtutingimused on täidetud, peaks liikmesriik andma asjaomasele kolmanda riigi kodanikule selleks vajaliku viisa. ***Selleks tuleks tagada pädevate asutuste tõhus koostöö. Kui liikmesriik viisasid ei väljasta, peaks ta andma asjaomasele kolmanda riigi kodanikule riiki sisenemist võimaldava samaväärse loa.***
- (36) ELi sinise kaardi taotluste menetlemise aega käsitlevad reeglid peaksid igal juhul tagama lubade kiire andmise. ELi sinise kaardi taotluse läbivaatamise aja hulka ei tohiks kuuluda aeg, mis on vajalik kutsekvalifikatsiooni tunnustamiseks, kui see on asjakohane, või viisa väljastamiseks, kui see on nõutav. ***Juhul kui ELi sinine kaart aegub pikendamismenetluse ajal, peaks kolmanda riigi kodanikul olema õigus viibida ELi sinise kaardi andnud liikmesriigi territooriumil, seal töötada ja kasutada kõiki käesolevas direktiivis sätestatud õigusi, kuni pädev asutus on teinud otsuse taotluse kohta, kuid sellel kolmanda riigi kodanikul ei peaks olema õigust kolida teise liikmesriiki.***

- (37) *Kui liikmesriik on teinud kindlaks, et taotluse ELi sinise kaardi saamiseks või ELi-sisese liikuvuse jaoks peab tegema tööandja, ei tohiks liikmesriik piirata asjaomase kolmanda riigi kodaniku menetlusõigusi taotlemise ajal ega ka ELi sinise kaardi valdaja õigusi töötamise ajal või ELi sinise kaardi pikendamismenetluse ajal.*
- (38) ELi sinise kaardi vorm peaks vastama nõukogu määruse (EÜ) nr 1030/2002¹⁴ nõuetele, võimaldades seega liikmesriikidel osutada teabele selle kohta, millistel tingimustel on asjaomasel isikul lubatud töötada. *Liikmesriikidel peaks olema võimalik esitada lisateavet paberkanalil või säilitada sellist teavet elektroonilisel kujul kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 4 ja selle määruse lisa punkti a alapunktiga 16, et anda täpsemat teavet asjaomase töö kohta. Sellise lisateabe esitamine peaks olema liikmesriikidele vabatahtlik ning sellest ei tohiks kujuneda täiendavat nõuet, mis seaks ohtu ühtse loa ja ühtse taotlusmenetluse.*
- (39) Liikmesriigid peaksid tagama taotlejate õiguse vaidlustada kohtus ELi sinise kaardi saamise või pikendamise taotluse *tagasilükkamise* või *kaardi kehtetuks tunnistamise otsus* kohtus. See ei tohiks piirata võimalust määrata haldusasutus, kes *sellise otsuse* eelnevalt läbi vaatab.

I

¹⁴ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks (EÜT L 157, 15.6.2002, lk 1).

- (40) *Kuna käesoleva direktiivi eesmärk on lahendada tööjõu ja oskuste puudujäägid tööturu tähtsamates sektorites, peaksid liikmesriigid saama kontrollida, kas töökoha, mida ELi sinise kaardi taotleja soovib täita, saaks selle asemel täita riigi või liidu tööjõuga, liikmesriigis juba seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanikega, kes osalevad liidu või liikmesriigi õiguse kohaselt juba selle liikmesriigi tööturul, või ELi pikaajaliste elanikega, kes soovivad kooskõlas nõukogu direktiivi 2003/109/EÜ¹⁵ III peatükiga asuda elama sellesse liikmesriiki kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil. Kui liikmesriik otsustab seda võimalust kasutada, peaks ta taotlejatele ja tööandjatele sellest selgelt, kättesaadavalt ning läbipaistvalt teada andma (ka veebi kaudu). Selline kontroll ei peaks olema osa ELi sinise kaardi pikendamismenetlusest. Pikaajalise liikuvuse korral peaks liikmesriigil olema võimalik tööturu olukorraga arvestada ainult siis, kui see liikmesriik on kehtestanud sellise kontrolli ka kolmandatest riikidest saabuvatele taotlejatele.*

¹⁵ Nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (ELT L 16, 23.1.2004, lk 44).

- (41) Käesoleva direktiivi rakendamisel peaksid liikmesriigid hoiduma aktiivsest värbamisest arenguriikide sektoritest, kus on puudus töötajatest. Olulistes sektorites (näiteks tervishoiusektoris) tuleks välja töötada eetilise värbamise poliitika ja põhimõtted, mida kohaldatakse nii avaliku kui ka erasektori tööandjatele. See on kooskõlas liidu võetud kohustusega järgida Maailma Terviseorganisatsiooni 2010. aasta üleilmset tervishoiutöötajate rahvusvahelise värbamise koodeksit ning samuti nõukogu ja liikmesriikide 14. mai 2007. aasta järeldustega Euroopa tegevusprogrammi kohta arengumaade tervisetöötajate nappusega seotud probleemi lahendamiseks (2007–2013) ja liidu võetud kohustusega haridussektori ees. On asjakohane tugevdada selliseid põhimõtteid ja sellist poliitikat töötades välja ja kohaldades mehhanisme, suuniseid ja muid vahendeid, millega vastavalt vajadusele soodustada ajutist ning korduvrännet, samuti muid meetmeid, mis vähendavad kõrge *kvalifikatsiooniga* töötajate sisserände negatiivset mõju ja suurendavad positiivset mõju arenguriikidele, et ajude äravoolust saaks ajude sissevool.

- (42) Liikmesriikidel peaks olema võimalik kohaldada tööandjate jaoks lihtsustatud korda. Nimetatud kord peaks võimaldama tunnustatud tööandjatel ära kasutada käesoleva direktiivi kohast lihtsustatud korda ja vastuvõtutingimusi. Liikmesriigid peaksid siiski kasutama väärkasutamise vastu piisavaid kaitsemeetmeid. ***Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega tuleb nende kaitsemeetmete puhul arvestada rikkumise raskust ja laadi.*** Kui ELi sinise kaardi pikendamise ajal kaotab tööandja tunnustatud tööandja staatuse, tuleks kaardi pikendamisel järgida tavapäraseid vastuvõtutingimusi, v.a juhul, kui kolmanda riigi kodanik läheb tööle teise tunnustatud tööandja juurde.
- (43) ***Selleks tagamiseks, et vastuvõtutingimused oleksid endiselt täidetud, peaks liikmesriigil olema õigus nõuda, et kui ELi sinise kaardi valdaja vahetab seadusliku töötamise esimesel kaheteistkümnel kuul tööandjat või sel ajal toimub muu märkimisväärne muutus, siis tuleks sellest pädevale asutusele teada anda ning et pädev asutus kontrolliks tööturu olukorda. Pärast nimetatud 12-kuulise tähtaja möödumist peaks liikmesriikidel olema võimalik nõuda üksnes seda, et pädevatele asutustele antakse teada tööandja vahetamisest või muutusest, mis mõjutab käesolevas direktiivis sätestatud vastuvõtutingimusi, sealhulgas vajadusel uuest töölepingust. Tööturu olukorda ei tohiks kontrollida. Liikmesriikide tehtav hindamine peaks piirduma muutunud elementidega.***

- (44) Uuendusliku ettevõtluse soodustamiseks **peaks liikmesriigil olema võimalik anda** käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud kolmanda riigi kodanikele **võimalus** tegutseda füüsilisest isikust ettevõtjana paralleelselt käesoleva direktiivi kohase tegevusega, ilma et see mõjutaks nende elamisõigust ELi sinise kaardi valdajana. See ei tohiks piirata nõuet täita pidevalt käesoleva direktiivi kohaseid vastuvõtutingimusi, mistõttu peaks ELi sinise kaardi valdaja jätkama kõrget **kvalifikatsiooni** nõudva palgatöö tegemist. **Liikmesriikidel peaks olema võimalik sätestada oma õiguses tingimused füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemiseks. Liikmesriikidel peaks olema ka õigus piirata füüsilisest isikust ettevõtja lubatud tegevuse ulatust. Liikmesriigid peaksid andma ELi sinise kaardi valdajatele õiguse tegutseda füüsilisest isikust ettevõtjana tingimustel, mis ei ole kitsendavamad kehtiva riikliku süsteemi kohaselt ettenähtud tingimustest. Füüsilisest isikust ettevõtjana saadud tulu ei peaks ELi sinise kaardi saamiseks nõutava palgakünnise täitmisel arvesse minema.**
- (45) **Liikmesriikidel peaks samuti olema võimalik sätestada oma õiguses ELi sinise kaardi valdajatele võimalus tegeleda lisaks ELi sinise kaardi valdaja põhitegevusele ka muu ametialase tegevusega, et suurendada panust, mida ELi sinise kaardi valdaja võib oma kõrgemast kutsekvalifikatsioonist tulenevalt anda. Sellisest ametialasest tegevusest saadud tulu ei peaks ELi sinise kaardi saamiseks nõutava palgakünnise täitmisel arvesse minema.**

- (46) ELi sinise kaardi valdajatele ***tuleks tagada*** võrdne kohtlemine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004¹⁶ artiklis 3 loetletud sotsiaalkindlustusliikide osas. Käesoleva direktiiviga ei ühtlustata liikmesriikide sotsiaalkindlustusalaseid õigusakte. Selles piirdatakse vaid võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamisega direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate kolmandate riikide kodanikele sotsiaalkindlustuse alal.
- (47) Liikmesriikide vahelise liikuvuse puhul kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1231/2010¹⁷. Käesoleva direktiiviga ei tohiks liikuvusvõimalusi kasutavale ELi sinise kaardi valdajale anda rohkem õigusi kui need, mis on sotsiaalkindlustuse valdkonnas kehtivate liidu õigusaktidega juba ette nähtud kolmandate riikide kodanikele, kellel on liikmesriikidevahelisi piiriüleseid huvisid.
- (48) Kolmanda riigi kodaniku kutsekvalifikatsiooni, mis on saadud teises liikmesriigis, tuleks tunnustada samal viisil kui liidu kodanike oma. Kolmandas riigis saadud kvalifikatsiooni tuleks võtta arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ¹⁸ kohaselt. ***Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriigi õiguses sätestatud tingimusi reguleeritud kutsealadel tegutsemiseks. Direktiiv ei tohiks takistada liikmesriikidel säilitada riigisiseseid piiranguid juurdepääsuks tööle, mis hõlmab vähemalt ajutist osalemist avaliku võimu teostamises ja vastutust riigi üldiste huvide kaitse eest, või säilitada olemasolevaid riigisiseseid norme tegevuste kohta, millega võivad tegeleda üksnes asjaomase liikmesriigi, liidu või Euroopa Majanduspiirkonna teise liikmesriigi kodanikud (EMP kodanikud), sealhulgas teistesse liikmesriikidesse liikumise korral, ning kui sellised piirangud ja normid kehtisid käesoleva direktiivi jõustumise ajal.***

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004, 29. aprill 2004, sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta (ELT L 166, 30.4.2004, lk 1).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1231/2010, millega laiendatakse määrust (EÜ) nr 883/2004 ja määrust (EÜ) nr 987/2009 kolmandate riikide kodanikele, keda nimetatud määrused veel ei hõlma üksnes nende kodakondsuse tõttu (ELT L 344, 29.12.2010, lk 1).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22).

- (49) Õigused, mida rahvusvahelise kaitse saajad ELi sinise kaardi valdajana saavad, ei tohiks piirata õigusi, mis neil on rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriigis direktiivi 2011/95/EL ja 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsiooni, mida on muudetud 31. jaanuari 1967. aasta New Yorgi protokolliga (Genfi konventsioon) alusel. Selleks et vältida olukorda, kus normid on vastuolus, ei tuleks kõnealuses liikmesriigis kohaldada käesoleva direktiivi võrdse kohtlemise ja perekonna taasühinemise sätteid. Isikul, kes on ühes liikmesriigis rahvusvahelise kaitse saaja ja teises ELi sinise kaardi valdaja, peaksid olema samad õigused kui teistel ELi sinise kaardi valdajatel viimasena nimetatud liikmesriigis, sh võrdne kohtlemine elukohaliikmesriigi kodanikega **ja perekonna taasühinemise õigus. Rahvusvahelise kaitse saaja staatus ei sõltu sellest, kas kaitse saaja on ka ELi sinise kaardi valdaja ega nimetatud ELi sinise kaardi kehtivusest.**
- (50) Selleks et soodustada kõrge **kvalifikatsiooniga** töötajate ligimeelitamist kolmandatest riikidest, peaksid käesolevas direktiivis olema tähtsal kohal soodsad tingimused perekonna taasühinemiseks ja abikaasade töölepääsuks. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleks sätestada teatavad erandid direktiivist 2003/86/EÜ, **mida kohaldatakse esimeses ja teises elukohaliikmesriigis. Liikmesriikidel peaks olema võimalik piirata abikaasade füüsilisest isikust ettevõtjana lubatud tegevuse ulatust samadel tingimustel, mida kohaldatakse ELi sinise kaardi valdajate suhtes.** Lõimumise ja ooteajaga seotud tingimusi ei tohiks kohaldada enne pere taasühinemise lubamist, sest kõrge **kvalifikatsiooniga** töötajatel ja nende peredel on tõenäoliselt vastuvõtva kogukonnaga lõimumise jaoks hea lähtepunkt. Selleks et soodustada kõrge **kvalifikatsiooniga** töötajate sujuvat ELi sisenemist, tuleks nende pereliikmete elamisload anda ELi sinise kaardiga ühel ajal, kui vajalikud tingimused on täidetud ja taotlused esitati samal ajal.

- (51) Selleks et meelitada liitu kõrge **kvalifikatsiooniga** töötajaid kolmandatest riikidest ja julgustada neid liitu jääma, **tuleks** lisaks liidusisese liikuvuse ja korduvrände lubamisele **kehtestada erandid direktiivist 2003/109/EÜ**. ELi sinise kaardi valdajad, **kes on kasutanud võimalust liikuda ühest liikmesriigist teise**, peaksid saama lihtsamalt ELi pikaajalise elaniku staatuse liikmesriigis, **eelkõige võimaldades neil liita elamise kestusena eri liikmesriikides elatud aja, tingimusel, et nad suudavad tõendada, et nad on seal seaduslikult ja pidevalt elanud mitu aastat, nagu on nõutud direktiivi 2003/109/EÜ artikli 4 lõikes 1, ELi sinise kaardi valdajana, kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö riigisisese loa valdajana, üliõpilase või teadlase elamisloaga vastavalt direktiivile (EL) 2016/801 või rahvusvahelise kaitse saajana. Samuti peaksid nad tõendama, et on elanud vahetult enne asjaomase taotluse esitamist ELi sinise kaardi valdajana kaks aastat seaduslikult ja pidevalt selle liikmesriigi territooriumil, kus ta liikmesriigis ELi pikaajalise elaniku staatuse saamise taotluse esitab. Nagu on sätestatud direktiivis 2003/109/EÜ, on viieaastase seadusliku ja pideva ELis elamise aja arvestamisel lubatud arvesse võtta üksnes poolt õpingute eesmärgil elatud perioodidest nendes liikmesriikides, kus õpingute eesmärgil elatud perioode võetakse arvesse liikmesriigis pidevalt elatud aja arvestamisel.**

- (52) Selleks et soodustada kolmandatest riikidest pärit kõrge **kvalifikatsiooniga** töötajate liikuvust liidu ja päritoluriigi vahel, tuleks kehtestada erandid direktiivist 2003/109/EÜ, et lubada nimetatud direktiivis sätestatud pikemaajast äraolekuaegu pärast seda, kui kolmandatest riikidest pärit kõrge **kvalifikatsiooniga** töötajad on saanud liikmesriigis ELi pikaajalise elaniku staatuse.
- (53) Kolmandatest riikidest pärit kõrge **kvalifikatsiooniga** töötajate tööalast ja geograafilist liikuvust tuleks pidada tähtsaks teguriks, millega suurendatakse tööturu tõhusust liidus, tegeletakse oskuste nappusega ja vähendatakse piirkondlikku ebaühtlust. Soodustada tuleks liidusisest liikuvust.
- (54) ***Käesolev direktiiv ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 96/71/EÜ¹⁹ ja 2014/67/EL²⁰ kohaldamist.***
- (55) Kolmandatest riikidest pärit kõrge **kvalifikatsiooniga** töötajate tööreisidega seotud õiguskindlusetust tuleks käsitleda, määratledes tööreisi mõiste ja koostades loetelu tegevustest, mida tuleks igal juhul kõigis liikmesriikides käsitada tööalase tegevusena. ***Sellised tegevused tuleb otseselt siduda esimeses liikmesriigis asuva tööandja huvidega ning need peaksid olema seotud ELi sinise kaardi valdaja kohustustega tööl, mille jaoks ELi sinine kaart anti.*** Teine liikmesriik ei tohiks tööalase tegevusega tegelevatelt ELi sinise kaardi valdajatelt nõuda ***viisat***, tööloa ega muud luba kui ELi sinine kaart. Kui ELi sinise kaardi on andnud liikmesriik, kes Schengeni *acquis*'d täiel määral ei kohalda, peaks kaardivaldajal olema õigus siseneda tööalase tegevuse eesmärgil ühte või mitmesse teise liikmesriiki ja seal viibida 180 päeva jooksul kuni 90 päeva.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (ELT L 018, 21.1.1997, lk 1).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/67/EL, mis käsitleb direktiivi 96/71/EÜ (töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega) jõustamist ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd („IMI määrus”) (ELT L 159, 28.5.2014, lk 11).

- (56) ELi sinise kaardi valdajatel peaks olema lubatud asuda elama teise liikmesriiki lihtsustatud tingimustel, kui neil on olemasoleva töölepingu või siduva tööpakkumise alusel kavas taotleda uus ELi sinine kaart. Teine liikmesriik ei tohiks ELi sinise kaardi valdajalt nõuda ühtegi muud luba kui esimese liikmesriigi antud ELi sinine kaart. Teine liikmesriik peaks saama ***võimaldada ELi sinise kaardi valdajatel tööd alustada kohe***, kui ELi sinise kaardi valdajad esitavad käesolevas direktiivis sätestatud tähtaja jooksul ELi sinise kaardi ***täieliku*** taotluse. ELi sinise kaardi valdajatel peaks ***olema õigus alustada tööd hiljemalt 30 päeva möödumisel uue ELi sinise kaardi taotluse esitamisest. Liikuvuse aluseks peaks olema nõudlus*** ja seetõttu tuleks teises liikmesriigis alati nõuda töölepingut ***ning täidetud peaksid olema kõik asjaomastel kutsealadel kohaldatavates õigusaktides sätestatud, kollektiivlepingutes kehtestatud või tava kohased tingimused***, samuti peaks palk vastama teises liikmesriigis käesoleva direktiivi kohaselt kehtestatud künnisele.
- (57) ***Kui ELi sinise kaardi valdajal on kavas taotleda ELi sinist kaarti teises liikmesriigis, et kasutada seda reguleeritud kutsealal, tuleks nende kutsekvalifikatsiooni tunnustada samal viisil kui vaba liikumise õigust kasutavate liidu kodanike puhul vastavalt direktiivile 2005/36/EÜ ning muule kohaldatavale liidu ja liikmesriigi õigusele.***
- (58) Kuigi käesolevas direktiivis on sätestatud mõned erinormid teise liikmesriiki tööalase tegevuse eesmärgil sisenemise ja seal viibimise ning teise liikmesriiki elama asumise kohta, et ***elada ja töötada*** selle territooriumil ELi sinise kaardi alusel, kohaldatakse isikute üle piiri liikumise suhtes kõiki teisi Schengeni *acquis*'s sätestatud norme.

- (59) Kui ELi sinise kaardi on andnud liikmesriik, kes ei kohalda täiel määral Schengeni *acquis*'d, ning ELi sinise kaardi valdaja ületab käesolevas direktiivis käsitletud liikuvuse korral välispiiri määruses (EL) 2016/399²¹ sätestatud tähenduses teise liikmesriigi territooriumile, peaks liikmesriigil olema õigus nõuda tõendeid, et ELi sinise kaardi valdaja siseneb tema territooriumile kas tööalase tegevuse eesmärgil või selleks, et töölepingu või siduva tööpakkumise alusel seal ***elada või töötada*** ELi sinise kaardi alusel. Kui tegu on tööalase tegevusega seotud liikuvusega, peaks teine liikmesriik saama nõuda tõendeid riigis viibimise tööalase eesmärgi kohta (nt kutsed, piletid või dokumendid, kus on kirjeldatud asjaomase ettevõtja tegevust ja ELi sinise kaardi valdaja ametikohta selles ettevõttes).
- (60) Kui ELi sinise kaardi valdaja kolib koos pereliikmetega teise liikmesriiki, et taotleda seal ELi sinist kaarti, peaks riik saama nõuda, et need ***pereliikmed*** esitaksid esimeses liikmesriigis ***antud elamisloa***. Lisaks, kui tegemist on välispiiri ületamisega määruse (EL) 2016/399 tähenduses, peaksid Schengeni *acquis*'d täiel määral kohaldavad liikmesriigid tegema otsingu Schengeni infosüsteemis ning keelama riiki siseneda isikutel või esitama vastuväite selliste isikute liikuvuse suhtes, kelle kohta on süsteemi sisestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1987/2006²¹ kohane hoiatusteadete riiki sisenemise või riigis viibimise keelamiseks.

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1987/2006, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 381, 28.12.2006, lk 4).

- (61) *Kui ELi sinise kaardi valdaja kolib teise liikmesriiki esimese liikmesriigi antud ELi sinise kaardi alusel ning teine liikmesriik lükkab tagasi ELi sinise kaardi valdaja taotluse uue ELi sinise kaardi saamiseks, peaks käesolev direktiiv võimaldama teisel liikmesriigil nõuda, et ELi sinise kaardi valdaja lahkuks tema territooriumilt. Kui ELi sinise kaardi valdajal on endiselt olemas esimese liikmesriigi antud kehtiv ELi sinine kaart, peaks teisel liikmesriigil olema Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/115/EÜ²² kohaselt õigus nõuda, et ELi sinise kaardi valdaja läheks tagasi esimesse liikmesriiki. Kui esimeses liikmesriigi antud ELi sinine kaart on kehtetuks tunnistatud või selle kehtivus on lõppenud taotluse läbivaatamise ajal, peaks teine liikmesriik saama otsustada, kas saata ELi sinise kaardi valdaja direktiivi 2008/115/EÜ kohaselt tagasi kolmandasse riiki või taotleda, et esimene liikmesriik lubaks ELi sinise kaardi valdajal tarbetute formaalsuste või viivitusteta tema territooriumile tagasi pöörduda. Viimasel juhul peaks esimene liikmesriik andma ELi sinise kaardi valdajale tema territooriumile tagasi pöördumist lubava dokumendi.*
- (62) Seoses rahvusvahelise kaitse saajate elukohaga tuleks juhul, kui selline rahvusvahelise kaitse saaja kolib teise liikmesriiki kui see, kes andis talle rahvusvahelise kaitse, teavitada nimetatud teist liikmesriiki asjaomase isiku rahvusvahelise kaitsega seotud taustast, et ta saaks täita oma tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõttega seotud kohustusi.

²² *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (ELT L 348, 24.12.2008, lk 98).*

- (63) Kui liikmesriik kavatseb riigist välja saata isiku, kes on saanud seal ELi sinise kaardi ja on teises liikmesriigis rahvusvahelise kaitse saaja, peaks kõnealune isik olema tagasi- ja väljasaatmise eest kaitstud direktiivi 2011/95/EL ning Genfi konventsiooni artikli 33 alusel.
- (64) Kui rahvusvahelise kaitse saaja liikmesriikide territooriumilt väljasaatmine on direktiivi 2011/95/EL kohaselt lubatud, peaksid liikmesriikidel tagama, et kogu teave saadakse asjakohastest allikatest, sealhulgas asjakohasel juhul rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriigist, ja et teavet hinnatakse põhjalikult selle tagamiseks, et otsus kaitse saaja väljasaatmiseks oleks vastavuses Euroopa Liidu põhiõiguste harta („harta“) artikliga 4.
- (65) Tuleks ette näha konkreetsed aruandlussätted käesoleva direktiivi rakendamise jälgimiseks, et tuvastada selle võimalik ajude äravooluga seotud mõju arenguriikidele ja võimaluse korral seda leevendada ning vältida ajupotentsiaali raiskamist.

- (66) Kuna käesoleva direktiivi eesmärgiks on kõrget *kvalifikatsiooni* nõudva töö eesmärgil kolmandate riikide kodanikele ja nende pereliikmetele erivastuvõtukorra, liitu sisenemise ja seal elamise tingimuste kehtestamine, ning sellega seotud õiguste kehtestamine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, eriti seoses nende liikmesriikide vahelise liikuvuse ja kõigis liikmesriikides ühtsete selgete vastuvõtukriteeriumide tagamisega, et paremini ära kasutada liidu üldist atraktiivsust, küll aga saab neid selle ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nende eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (67) Käesolevas direktiivis peetakse kinni ELi lepingu artikli 6 kohaselt hartaga tunnustatud põhiõigustest ja põhimõtetest.

- (68) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta¹ on liikmesriigid võtnud endale kohustuse lisada põhjendatud juhtudel oma ülevõtmismeetmete teatistele ühe või mitu dokumenti, kus on selgitatud direktiivi osade ja seda ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahelisi seoseid. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.
- (69) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (70) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 ning artikli 4a lõike 1 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokolli artikli 4 kohaldamist, ei osale *Iirimaa* käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole *tema* suhtes siduv ega kohaldatav.
- (71) Direktiiv 2009/50/EÜ tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas direktiivis sätestatakse:

- a) tingimused kolmandate riikide kodanike ja nende pereliikmete sisenemiseks liikmesriikide territooriumile ja seal üle kolme kuu elamiseks kõrget *kvalifikatsiooni* nõudva töö eesmärgil, samuti nende õigused;
- b) tingimused punktis a osutatud kolmandate riikide kodanike ja nende pereliikmete sisenemiseks muudesse liikmesriikidesse kui esimesena ELi sinise kaardi andnud liikmesriik ja seal elamiseks ning nende õigused.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kolmanda riigi kodanik“ – isik, kes ei ole liidu kodanik ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 1 tähenduses;
- 2) „kõrget *kvalifikatsiooni* nõudev töö“ – sellise isiku töö, kes:
 - a) on õiguslikust suhtest olenemata asjaomases liikmesriigi tööõiguse alusel või liikmesriigi tava kohaselt töötajana kaitstud, et teha kellegi teise jaoks või teise isiku juhtimisel tegelikku ja tulemuslikku tööd,
 - b) saab nimetatud töö eest tasu ning
 - c) omab kõrgemat kutsekvalifikatsiooni;

- 3) „ELi sinine kaart“ – elamisluba, millel on märges „ELi sinine kaart“ ning mis annab selle valdajale õiguse elada ja töötada liikmesriigi territooriumil käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel;
- 4) „esimene liikmesriik“ – liikmesriik, kes annab esimesena kolmanda riigi kodanikule ELi sinise kaardi;
- 5) „teine liikmesriik“ – iga liikmesriik, mis ei ole esimene liikmesriik ja kus ELi sinise kaardi valdaja kavatseb kasutada või kasutab õigust liikuvusele käesoleva direktiivi tähenduses;
- 6) „pereliikmed“ – kolmandate riikide kodanikud, kes on pereliikmed direktiivi 2003/86/EÜ artikli 4 lõikes 1 osutatud tähenduses;
- 7) „kõrgem kutsequalifikatsioon“ – kvalifikatsioon, mida kinnitavad kõrghariduskvalifikatsiooni tõend või kõrgema tasandi kutseoskused;
- 8) „kõrghariduskvalifikatsioon“ – mis tahes diplom, tunnistus või muu kvalifikatsioonitõend, mille on andnud pädev asutus ja mis tõendab, et isik on edukalt läbinud keskhariidusjärgse kõrgharidusprogrammi või samaväärse kolmanda taseme haridusprogrammi, s.o kursuste paketi, mida pakub asukohariigi poolt kõrgharidusasutuse või samaväärset kolmanda taseme haridust andva asutusena tunnustatav haridusasutus, kui asjaomase kvalifikatsiooni omandamiseks vajalik õpe kestab vähemalt kolm aastat ja vastab liikmesriigi õiguse kohaselt vähemalt ISCED 2011 6. tasemele või *asjakohasel juhul* Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku 6. tasemele;

- 9) „kõrgema tasandi kutseoskused“ –
- a) I lisas loetletud kutsealade puhul teadmised, oskused ja pädevused, mida kinnitab erialase töö kogemus tasemel, mis on võrreldav kõrghariduskvalifikatsiooniga ja mis on asjakohane töölepingus või siduvas tööpakkumises nimetatud kutsealal või sektoris ning mis on omandatud igale asjaomasele I lisas esitatud kutsealale määratud aja jooksul;
 - b) muude kutsealade puhul, juhul kui need on ette nähtud liikmesriigi õiguses või liikmesriigi menetlustega – teadmised, oskused ja pädevused, mida kinnitab vähemalt viieaastane erialase töö kogemus tasemel, mis on võrreldav kõrghariduskvalifikatsiooniga ja mis on asjakohane töölepingus või siduvas tööpakkumises nimetatud kutsealal või sektoris;
- 10) „erialane töökogemus“ – tegelik seaduslik tegutsemine asjaomasel kutsealal;
- 11) „reguleeritud kutseala“ – direktiivi 2005/36/EÜ artikli 3 lõike 1 punktis a määratletud reguleeritud kutseala;
- 12) „reguleerimata kutseala“ – kutseala, mis ei ole reguleeritud kutseala;

- 13) „töölane tegevus“ – tööandja ärihuvidega *ja ELi sinise kaardi valdaja esimeses liikmesriigis sõlmitud töölepingu kohaste töökohustustega otseselt seotud* ajutine tegevus, *mis hõlmab* asutusesisestel või -välistel ärikohtumistel osalemist, konverentsidel või seminaridel osalemist, ärikokkulepetega seotud läbirääkimiste pidamist, müügi- või turundustegevust, ärivõimalustega tutvumist või koolitusel osalemist;
- 14) „rahvusvaheline kaitse“ – rahvusvaheline kaitse direktiivi 2011/95/EL artikli 2 punktis a määratletud tähenduses.

Artikkel 3

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kolmandate riikide kodanikele, kes taotlevad liikmesriigi territooriumile lubamist või on sinna liikmesriiki lubatud käesoleva direktiivi kohast kõrget *kvalifikatsiooni* nõudva töö eesmärgil.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata nendele kolmandate riikide kodanikele:
- a) kes taotlevad rahvusvahelist kaitset ja ootavad otsust oma staatuse kohta või kes on liikmesriigis nõukogu direktiivi 2001/55/EÜ²³ alusel ajutise kaitse saajad;
 - b) kes taotlevad kaitset kooskõlas liikmesriigi õiguse, rahvusvaheliste kohustuste või tavaga ja ootavat otsust oma staatuse kohta või kes on kooskõlas liikmesriigi õiguse, rahvusvaheliste kohustuste või tavaga sellise kaitse saajad;
 - c) kes taotlevad direktiivis (EL) 2016/801 sätestatud tähenduses teadlasena liikmesriigis elamise luba, et tegeleda uurimisprojektiga;

²³ Nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel (ELT L 212, 7.8.2001, lk 12).

- d) kellel on liikmesriigis kooskõlas direktiiviga 2003/109/EÜ ELi pikaajalise elaniku staatus ja kes kasutavad oma õigust elada teises liikmesriigis, et osaleda majandustegevuses palgatöötajana või füüsilisest isikust ettevõtjana;
- e) kes sisenevad liikmesriiki sellisest rahvusvahelisest kokkuleppest tulenevate kohustuste alusel, millega hõlbustatakse teatavate kaubanduse ja investeerimisega seotud füüsiliste isikute riiki sisenemist ning seal ajutist viibimist (v.a kolmandate riikide kodanikud, kes on direktiivi 2014/66/EL¹ kohaselt liikmesriigi territooriumile lubatud ettevõtjasiseselt üle viidud töötajatena);
- f) kelle väljasaatmine on peatatud faktilistel või õiguslikel põhjustel;
- g) kes on hõlmatud direktiiviga 96/71/EÜ² sel ajal, kui nad on lähetatud asjaomase liikmesriigi territooriumile, või
- h) kes liidu ja selle liikmesriikide ning kolmandate riikide vahel sõlmitud kokkulepete alusel kasutavad *nende kolmandate riikide kodanikena* liidu kodanikega samaväärseid vaba liikumise õigusi.

3. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide **õigust** anda kõrget **kvalifikatsiooni** nõudva töö eesmärgil teisi **elamislube** kui ELi sinine kaart. **Sellised elamisload ei anna käesoleva direktiivi kohast õigust elada teistes liikmesriikides.**

Artikkel 4

Soodsamad sätted

1. Käesolev direktiiv ei piira kohaldamast soodsamaid sätteid, mis on:
- a) liidu õiguses, sealhulgas kahe- või mitmepoolsetes kokkulepetes, mis sõlmitakse liidu või liidu ja selle liikmesriikide ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel, ning
 - b) kahe- või mitmepoolsetes kokkulepetes, mis on ■ sõlmitud ühe või mitme liikmesriigi ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel.
2. Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide õigust võtta vastu või jätta jõusse artikli 8 lõikest 5, artiklist 11, artikli 15 lõikest 4, artiklitest 16 ja 17 ning artikli 18 lõikest 4 soodsamaid sätteid.

II PEATÜKK
VASTUVÕTMISE, VASTUVÕTMISEST KEELDUMISE JA KAARDI KEHTETUKS
TUNNISTAMISE KRITEERIUMID

Artikkel 5

Vastuvõtmise kriteeriumid

1. ***Seoses käesoleva direktiivi alusel kolmanda riigi kodaniku riiki lubamisega esitab ELi sinise kaardi taotleja:***
 - a) asjaomases liikmesriigis kõrget *kvalifikatsiooni* nõudva töö tegemiseks vähemalt kuus kuud kehtiva töölepingu või liikmesriigi õiguses ette nähtud siduva tööpakkumise;
 - b) ***reguleerimata kutsealade puhul dokumendid, mis tõendavad tehtava töö seisukohast asjakohase kõrgema kutsekvalifikatsiooni olemasolu;***
 - c) reguleeritud kutsealade puhul ***dokumendid***, mis tõendavad tema vastavust liikmesriigi õiguses kehtestatud tingimustele, mida liidu kodanikud peavad töölepingus või liikmesriigi õiguses ette nähtud siduvas tööpakkumises nimetatud reguleeritud kutsealal tegutsemiseks täitma;
 - d) liikmesriigi õiguse kohase kehtiva reisidokumendi ja kui see on nõutav, viisataotluse või kehtiva viisa või, kui see on kohaldatav, kehtiva elamisloa või kehtiva pikaajalise viisa ■ ;
 - e) tõendi selle kohta, et tal on või, kui see on liikmesriigi õiguses ette nähtud, ta on taotlenud ravikindlustust, mis katab kõik asjaomaste liikmesriikide kodanike puhul tavapäraselt kaetud riskid ajavahemikul, mil sellist kindlustuskaitset ja vastavat hüvitiste saamise õigust ei ole ette nähtud seoses töölepinguga või sellest tulenevalt.

2. ***Liikmesriigid nõuavad, et kõik asjaomaste kõrget kvalifikatsiooni nõudvate tegevusvaldkondade suhtes kohaldatavates õigusaktides sätestatud, kollektiivlepingutes kehtestatud või tava kohased tingimused on täidetud.***

3. Lisaks ***lõigetes 1 ja 2*** sätestatud nõuetele ei tohi töölepingusse või siduvasse tööpakkumisse märgitud kuu- või aastapalgast tulenev aastase brutopalka summa olla väiksem asjaomasel liikmesriigis selleks otstarbeks kehtestatud ja avaldatud palgakünnisest.

Liikmesriik kehtestab esimeses lõigus osutatud palgakünnise ***pärast riigisiseste tavade kohast sotsiaalpartneritega konsulteerimist. See peab*** olema vähemalt 1,0-kordne, kuid mitte ***suurem*** kui 1,6-kordne asjaomase liikmesriigi keskmine aastane brutopalk.

I

4. Töötamiseks kutsealadel, kus vajadus kolmandate riikide kodanikest töötajate järele on eriti suur ning mis kuuluvad ISCO klassifikaatori 1. ja 2. pearühma, ***võivad liikmesriigid kehtestada*** erandina lõikest 3 ***madalama*** palgakünnise, mis on ***vähemalt*** 80 % nimetatud liikmesriigi poolt lõike 3 kohaselt kehtestatud palgakünnisest, ***tingimusel et madalam palgakünnis ei ole madalam kui nimetatud liikmesriigi 1,0-kordne keskmine aastane brutopalk.***

5. Kolmandate riikide kodanike puhul, kes on omandanud kõrghariduskvalifikatsiooni kuni kolm aastat enne ELi sinise kaardi taotluse esitamist, ***võivad liikmesriigid kehtestada*** erandina lõikest 3 ***madalama*** palgakünnise, mis on ***vähemalt*** 80 % nimetatud liikmesriigi poolt lõike 3 kohaselt kehtestatud palgakünnisest, ***tingimusel et madalam palgakünnis ei ole madalam kui asjaomase liikmesriigi 1,0-kordne keskmine aastane brutopalk.***

Kui selle kolmeaastase ajavahemiku jooksul antud ELi sinist kaarti pikendatakse, *jätkatakse esimeses lõigus osutatud* palgakünnise kohaldamist, kui:

- a) *esialgne* kolmeaastane tähtaeg *ei ole möödunud, või*
- b) esimese *ELi sinise kaardi andmisest on möödunud* vähem kui 24 kuud.

6. *Kui ELi sinise kaardi taotlus puudutab kolmanda riigi kodanikku, kellele sama liikmeriik on kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil andnud riigisisese elamisloa, ei tohi liikmesriik:*

- a) *nõuda taotlejalt lõike 1 punktides b või c sätestatud dokumentide esitamist, kui asjakohast kõrgemat kutsequalifikatsiooni kontrolliti juba riigisisese elamisloa taotlemise raames;*
- b) *nõuda taotlejalt käesoleva artikli lõike 1 punktis e sätestatud tõendite esitamist, välja arvatud juhul, kui taotlus on esitatud seoses töökoha vahetamisega, mis juhul kohaldatakse vastavalt artiklit 15, ning*
- c) *kohaldada artikli 7 lõike 2 punkti a, välja arvatud juhul, kui taotlus on esitatud seoses töökoha vahetamisega, misjuhul kohaldatakse vastavalt artiklit 15.*

7. Liikmesriigid võivad asjaomaselt kolmanda riigi kodanikult küsida tema aadressi nende territooriumil.

Kui liikmesriigi õigus näeb ette, et taotluse esitamise ajal tuleb märkida aadress, aga asjaomane kolmanda riigi kodanik veel ei tea oma tulevast aadressi, aktsepteerib liikmesriik ajutist aadressi. Sel juhul esitab kolmanda riigi kodanik oma alalise aadressi hiljemalt siis, kui talle antakse artikli 9 kohaselt ELi sinine kaart.

Artikkel 6
Riiki lubatavate kodanike arv

Käesoleva direktiiviga ei piirata liikmesriigi õigust otsustada kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 79 lõikega 5 riiki lubatavate kolmandate riikide kodanike arvu üle.

Artikkel 7
ELi sinise kaardi taotluse tagasilükkamise alused

1. Liikmesriik lükkab ELi sinise kaardi taotluse tagasi **■** kui:
 - a) **■** artiklit 5 *ei täideta*,
 - b) esitatud dokumendid on omandatud pettuse või kelmusega, need on võltsitud või neid on omavoliliselt muudetud;
 - c) *asjaomast kolmanda riigi kodanikku peetakse ohuks avalikule korrale, riigi julgeolekule või rahvatervisele, või*
 - d) *tööandja ettevõtte asutati või tegutseb peamise eesmärgiga hõlbustada kolmandate riikide kodanike riiki sisenemist.*
2. *Liikmesriik võib ELi sinise kaardi taotluse tagasi lükata:*
 - a) *kui liikmesriigi pädevad asutused leiavad pärast tööturu olukorra kontrollimist, näiteks kui esineb suur tööpuudus, et asjaomast vaba töökohta saab täita riigi või liidu töajõuga või nende kolmandate riikide kodanikega, kes elavad seaduslikult selles liikmesriigis ning moodustavad liidu või liikmesriigi õiguse kohaselt juba osa selle tööturust, või ELi pikaajaliste elanikega, kes soovivad asuda elama kõnealusesse liikmesriiki kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil kooskõlas direktiivi 2003/109/EÜ III peatükiga;*

■

- b) **kui** tööandja ei ole täitnud oma juriidilisi kohustusi seoses sotsiaalkindlustuse, maksude, töötajate õiguste või töötingimustega;
- c) **kui** tööandja tegevus lõpetatakse või on lõpetatud riigi maksejõuetusseaduste alusel või kui majandustegevust ei toimu; ■
- d) **kui** tööandjale on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/52/EÜ²⁴ artikli 9 kohaselt määratud karistus ebaseaduslikult riigis viibivate kolmanda riigi kodanike töölevõtmise eest või liikmesriigi õiguse kohaselt deklareerimata töö või ebaseadusliku töölevõtmise eest, **või**
- e) et tagada eetiline värbamine **kutsealadel**, kus päritoluriikides on puudus kvalifitseeritud töötajatest, **sealhulgas kas liidu ja selle liikmesriikide ning ühe või mitme kolmanda riigi vahelise kokkuleppe alusel või liikmesriikide ja ühe või mitme kolmanda riigi vahelise kokkuleppe alusel, milles loetletakse sel eesmärgil kutsealad.**

3. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võetakse igas taotluse tagasilükkamise otsuses arvesse juhtumi konkreetseid asjaolusid ning austatakse proportsionaalsuse põhimõtet.

Artikkel 8

ELi sinise kaardi kehtetuks tunnistamise või selle pikendamisest keeldumise alused

1. Liikmesriik tunnistab ELi sinise kaardi kehtetuks või keeldub selle pikendamisest kui:
- a) ELi sinine kaart või esitatud dokumendid on omandatud pettuse või kelmusega, need on võltsitud või neid on omavoliliselt muudetud;

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/52/EÜ, millega sätestatakse ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike töötajatele kohaldatavate karistuste ja meetmete miimumnõuded (ELT L 168, 30.6.2009, lk 24).

- b) asjaomasel kolmanda riigi kodanikul ei ole enam kehtivat töölepingut kõrget *kvalifikatsiooni* nõudvaks tööks;
- c) *asjaomasel kolmanda riigi kodanikul ei ole enam* artikli 5 lõike 1 punktides b *või* c osutatud kvalifikatsiooni, või ■
- d) *asjaomase kolmanda riigi kodaniku* palk ei vasta enam vastavalt artikli 5 lõigetes 3, 4 või 5 sätestatud palgakünnisele ■ .

2. Liikmesriik võib tunnistada ELi sinise kaardi kehtetuks või keelduda selle pikendamisest järgmistel juhtudel ■ :

- a) avaliku korra, riigi julgeoleku või rahvatervise kaalutlustel;
- b) tööandja ei ole täitnud oma juriidilisi kohustusi seoses sotsiaalkindlustuse, maksude, töötajate õiguste või töötingimustega, kui see on asjakohane;
- c) *ELi sinise kaardi valdajal ei ole piisavalt vahendeid enda ja asjakohasel juhul oma pereliikmete ülalpidamiseks ilma nimetatud liikmesriigi sotsiaalsüsteemi abita;*
- d) *kui ELi sinise kaardi valdaja elab nimetatud liikmesriigis muul eesmärgil kui see, milleks tal lubati sinna elama asuda;*

- e) asjaomastel kõrget **kvalifikatsiooni** nõudvatel kutsealadel kohaldatavates õigusaktides sätestatud, kollektiivlepingutes kehtestatud või tava kohased tingimused ei ole enam täidetud;
- f) **ELi sinise kaardi valdaja** ei ole **täitnud artikli 15 lõike 2 punktis a, või artikli 15 lõikes 3 või lõikes 4 sätestatud asjakohaseid menetlusi**;
- g) kui ELi sinise kaardi valdajal ei ole enam kehtivat reisidokumenti **■**, **eeldusel et liikmesriik** oli enne ELi sinise kaardi kehtetuks tunnistamist määranud asjaomasele ELi sinise kaardi valdajale kehtiva reisidokumendi hankimiseks ja esitamiseks mõistliku tähtaja, või
- h) **kui EL sinise kaardi valdaja ei täida V peatüki kohaseid liikuvustingimusi.**

Esimese lõike punkti c kohaldamisel hindavad liikmesriigid nende vahendite piisavust nende laadi ja regulaarsuse kaudu ning võivad seejuures võtta arvesse riigisiseste miinimumpalkade, miinimumsissetulekute või miinimumpensionide taset ning ELi sinise kaardi valdaja pereliikmete arvu. Sellise hindamise puhul võetakse arvesse pereliikmete panust leibkonna sissetulekusse.

3. *Erandina käesoleva artikli lõike 2 esimese lõigu punktist f ei käsitleta artikli 15 lõike 2 punkti a või artikli 15 lõigete 3 või lõike 4 kohase teatamiskohustuse täitmata jätmist ELi sinise kaardi kehtetuks tunnistamiseks või selle pikendamisest keeldumiseks piisava põhjusena, kui ELi sinise kaardi valdaja tõendab, et teadanne ei jõudnud pädeva asutuseni temast olenemata.*
4. *Erandina lõike 1 punktidest b ja d võivad liikmesriigid otsustada ELi sinist kaarti mitte kehtetuks tunnistada või mitte keelduda selle pikendamisest, kui ELi sinise kaardi valdaja ei täida ajutiselt, igal juhul mitte kauem kui 12 kuud haiguse, puude või lapsehoolduspuhkuse tõttu artikli 5 lõike 1 punktis a, artikli 5 lõikes 3 või, kui see on kohaldatav, artikli 5 lõigetes 4 või 5 sätestatud vastuvõtmise kriteeriume.*

5. *Erandina lõike 1 punktidest b ja d ning lõike 2 esimese lõigu punktist c ei tunnistata ELi sinist kaarti kehtetuks ega keelduta selle pikendamisest kui ELi sinise kaardi valdaja on töötu, välja arvatud juhul kui:*

a) *ELi sinise kaardi valdaja töötuse koguperiood on pikem kui kolm kuud ja tal on ELi sinine kaart olnud vähem kui kaks aastat, või*

b) *ELi sinise kaardi valdaja töötuse koguperiood on pikem kui kuus kuud ja tal on ELi sinine kaart olnud vähemalt kaks aastat.*

Liikmesriigid võivad enne ELi sinise kaardi kehtetuks tunnistamist või selle pikendamisest keeldumist lubada pikemate töötusperioodide kumuleerumist.

6. *Kui liikmesriik soovib ELi sinise kaardi kehtetuks tunnistada või selle pikendamisest keelduda vastavalt lõike 2 esimese lõigu punktile b või e, teavitab pädev asutus sellest eelnevalt ELi sinise kaardi valdajat ja annab EL sinise kaardi valdajale mõistliku, vähemalt kolmekuulise tähtaja, et otsida uus töökoht vastavalt artikli 15 lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud tingimustele. Töö otsimise periood on vähemalt kuus kuud, kui ELi sinise kaardi valdaja on eelnevalt töötanud vähemalt kaks aastat.*

7. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võetakse igas ELi sinise kaardi kehtetuks tunnistamise või pikendamisest keeldumise otsuses arvesse juhtumi konkreetseid asjaolusid ja austatakse proportsionaalsuse põhimõtet.

III PEATÜKK
ELi SININE KAART JA SELLEGA SEOTUD KORD

Artikkel 9

ELi sinine kaart

1. Kui kolmanda riigi kodanik täidab artiklis 5 sätestatud kriteeriume ja puuduvad artiklis 7 sätestatud keeldumise põhjused, antakse talle ELi sinine kaart.

Kui liikmesriik annab elamislubasid ainult oma territooriumil ja kolmanda riigi kodanik täidab kõiki käesolevas direktiivis sätestatud vastuvõtmise tingimusi, annab liikmesriik kolmandale isikule ELi sinise kaardi taotlemiseks vajaliku viisa.

2. Liikmesriigid kehtestavad ELi sinise kaardi standardse kehtivusaja, mis peab olema vähemalt 24 kuud. Kui ELi sinise kaardi valdaja tööleping kehtib sellest lühemat aega, on ELi sinise kaardi kehtivusaeg vähemalt kolm kuud pikem kui töölepingul, **kuid mitte enam kui esimeses lauses osutatud standardne kehtivusaeg. Kui** ELi sinise kaardi valdaja **reisidokumendi kehtivusaeg on lühem kui** ELi sinise kaardi **kehtivusaeg, mida kohaldatakse esimese või teise lause alusel, kehtib** ELi sinine kaart **vähemalt reisidokumendi** kehtivusaja lõpuni.
3. Asjaomase liikmesriigi pädevad asutused annavad ELi sinise kaardi määrusega (EÜ) nr 1030/2002 kehtestatud ühtse vormi alusel. Kooskõlas nimetatud määruse lisa punkti a alapunktiga **12 võib** liikmesriik märkida ELi sinisele kaardile käesoleva direktiivi artikli 15 lõikes 1 sätestatud tööturule juurdepääsu tingimused. Liikmesriik märgib elamisloale loa liigi tähistamiseks mõeldud väljale märke „ELi sinine kaart“**1** .

Liikmesriigid võivad esitada ELi sinise kaardi valdaja töösuhte kohta lisateavet paberil või säilitada sellist teavet elektroonilisel kujul kooskõlas määruse (EÜ) nr 1030/2002 artikliga 4 ja selle lisa punkti a alapunktiga 16.

4. Kui liikmesriik annab ELi sinise kaardi kolmanda riigi kodanikule, kellele ta on andnud rahvusvahelise kaitse, lisab ta selle kolmanda riigi kodanikule antud ELi sinise kaardi märkuste lahtrisse järgmise märkuse: „Rahvusvahelise kaitse andis [liikmesriik] [kuupäev]“. Kui see liikmesriik võtab ELi sinise kaardi valdajalt rahvusvahelise kaitse ära, annab ta asjakohasel juhul uue ELi sinise kaardi, kus seda märkust ei ole.
5. Kui liikmesriik annab ELi sinise kaardi kolmanda riigi kodanikule, kes on saanud rahvusvahelise kaitse teises liikmesriigis, lisab ELi sinist kaarti andev liikmesriik ***selle kolmanda riigi kodanikule antud ELi sinise kaardi märkuste lahtrisse järgmise*** märkuse: „Rahvusvahelise kaitse andis [liikmesriik] [kuupäev]“.

Enne selle märkuse lisamist teavitab ta märkuses nimetatavat liikmesriiki ELi sinise kaardi andmisest ja palun sellel liikmesriigil kinnitada, et ELi sinise kaardi valdaja on endiselt rahvusvahelise kaitse saaja. Märkuses ***nimetatav*** liikmesriik vastab ühe kuu jooksul teabenõude kättesaamisest. Kui rahvusvaheline kaitse on lõpliku otsusega ära võetud, siis ELi sinist kaarti andev liikmesriik kõnealust märkust ei lisa.

Kui kooskõlas asjaomaste rahvusvaheliste õigusaktide või liikmesriigi õigusega läks vastutus ELi sinise kaardi valdaja rahvusvahelise kaitse eest liikmesriigile üle pärast seda, kui ta andis esimese lõigu kohaselt ELi sinise kaardi, muudab kõnealune liikmesriik vastavalt märkust kolme kuu jooksul pärast vastutuse üleminekut.

6. ***Kui liikmesriik annab ELi sinise kaardi kõrgema tasandi kutseoskuste alusel I lisas loetlemata kutsealadel, lisab ELi sinist kaarti andev liikmesriik selle ELi sinise kaardi märkuste lahtrisse järgmise märkuse: „[I lisas loetlemata kutseala]“.***

7. ELi sinise kaardi valdajal on selle kehtivusaja jooksul järgmised õigused:

- a) õigus siseneda ja tagasi pöörduda ELi sinise kaardi andnud liikmesriigi territooriumile ning seal viibida, ning
- b) käesolevas direktiivis sätestatud õigused.

Artikkel 10

Vastuvõtmise taotlemine

- 1. Liikmesriigid määravad kindlaks, kas ELi sinise kaardi taotluse peab esitama kolmanda riigi kodanik või tema tööandja. Teise võimalusena võib liikmesriik lubada taotluse esitada emmal-kummal.
- 2. ELi sinise kaardi taotlus vaadatakse läbi ja seda hinnatakse juhul, kui asjaomane kolmanda riigi kodanik elab väljaspool selle liikmesriigi territooriumi, kuhu ta vastuvõtmist taotleb, või juhul, kui ta juba ***viibib kehtiva elamisloa või pikaajalise viisa valdajana*** asjaomase liikmesriigi territooriumil.

3. ***Kui asjaomasel kolmanda riigi kodanikul ei ole kehtivat elamisluba või pikaajalist viisat, kuid ta viibib liikmesriigi territooriumil seaduslikult, võib liikmesriik kolmanda riigi kodaniku esitatud ELi sinise kaardi taotluse erandina lõikest 2 kooskõlas oma õigusega vastu võtta.***

Artikkel 11

Menetluslikud tagatised

1. Asjaomase liikmesriigi pädevad asutused teevad ELi sinise kaardi taotluse kohta otsuse ja teavitavad sellest taotlejat kirjalikult kooskõlas nimetatud liikmesriigi õiguses sätestatud teavitamiskorraga. ***Nimetatud otsus tehakse ja sellest teavitatakse niipea kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 90 päeva pärast täieliku taotluse esitamise kuupäeva.***

Kui tööandja on artikli 13 kohaselt tunnustatud, ***tehakse*** ELi sinise kaardi taotluse kohta ***otsus ja teavitatakse sellest niipea kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 30 päeva pärast täieliku taotluse esitamise kuupäeva.***

2. Kui taotlusega seoses esitatud dokumendid või teave on ebapiisavad või puudulikud, teavitavad pädevad asutused taotlejat esitamiseks kohustuslikest lisadokumentidest või -teabest ja annavad nende esitamiseks mõistliku tähtpäeva. Lõikes 1 osutatud tähtaja kulgemine peatatakse seniks, kuni ametiasutused on saanud vajalikud lisadokumendid või -teabe. Kui vajalikke lisadokumente või -teavet ei esitata nimetatud tähtpäevaks, võib taotluse tagasi lükata.

3. Kõikidest otsustest, millega ELi sinise kaardi taotlus lükatakse tagasi, **millega ELi sinine kaart jäetakse pikendamata või** tunnistatakse kehtetuks, teatatakse kirjalikult asjaomasele kolmanda riigi kodanikule ja asjakohasel juhul tema tööandjale kirjalikult kooskõlas asjaomase liikmesriigi õiguses sätestatud teatamiskorraga. Teatisesse märgitakse otsuse põhjused, pädev asutus, kellele saab esitada kaebuse, ja edasikaebamise tähtaeg. Liikmesriigid näevad kooskõlas oma õigusega ette tõhusa õiguskaitsevahendi.
4. Enne ELi sinise kaardi aegumist lubatakse taotlejal esitada pikendamistaotlus. Liikmesriigid võivad seada ELi sinise kaardi pikendamise taotluse esitamise tähtjaks mitte rohkem kui **90** päeva enne kaardi aegumist.
5. Kui ELi sinine kaart aegub pikendamismenetluse ajal, lubab liikmesriik kolmanda riigi kodanikul jääda **ELi sinise kaardi valdajana** oma territooriumile, kuni pädevad asutused on taotluse pikendamise kohta otsuse teinud.
6. **Kui liikmesriigid annavad riigisisese elamisloa kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil, annavad nad ELi sinise kaardi valdajatele samasugused menetluslikud tagatised, nagu on ette nähtud liikmesriigi kehtiva süsteemi kohaselt, kui liikmesriigi süsteemi kohased menetluslikud tagatised on lõigetes 1–5 sätestatust soodsamad.**

Artikkel 12
Tasud

Liikmesriigid võivad küsida tasu maksmist käesoleva direktiivi kohase taotluse menetlemise eest.

Tasu, mida ***liikmesriik*** küsib taotluse menetlemise eest, ei tohi olla ebaproportsionaalne ega ülemäärane.

Kui liikmesriigid annavad riigisisese elamisloa kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil, ei tohi nõuda, et ELi sinise kaardi taotlejad maksaksid kõrgemaid tasusid kui need, mida nõutakse riigisisese elamisloa taotlejatelt.

Artikkel 13
Tunnustatud tööandjad

1. Liikmesriigid võivad kehtestada oma õiguse või haldustava kohaselt tööandjate tunnustamise korra, et kohaldada ELi sinise kaardi saamiseks lihtsustatud korda.

Kui liikmesriik kehtestab tunnustamise korra, annab ta asjaomastele tööandjatele selget teavet muu hulgas tunnustamise tingimuste ja kriteeriumide, tunnustamise kehtivusaja ning tunnustamise tingimuste täitmata jätmise tagajärgede (sh võimalik kehtetuks tunnistamine ja pikendamata jätmine) ning kohaldatavate karistuste kohta.

Tunnustamise korraga ei tohi kaasneda tööandjate, ***eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks*** ebaproportsionaalset halduskoormust ega kulu.

I

2. Lihtsustatud kord hõlmab taotluste menetlemist vastavalt artikli 11 lõike 1 teisele lõigule. Taotlejad vabastatakse *ühe või mitme* artikli 5 lõike 1 punktides b või e *või* artikli 5 lõikes 7 osutatud *tõendi* esitamisest.

3. *Liikmesriik võib keelduda tööandja lõike 1 kohasest tunnustamisest, kui seda tööandjat on karistatud:*

- a) *ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike töölevõtmise eest vastavalt direktiivile 2009/52/EÜ,*
- b) *deklareerimata töö või ebaseadusliku töölevõtmise eest riigisisese õiguse kohaselt, või*
- c) *juriidiliste kohustuste täitmata jätmise eest seoses sotsiaalkindlustuse, maksude, töötajate õiguste või töötingimustega.*

Igas otsuses, millega keeldutakse tööandja tunnustamisest, võetakse arvesse juhtumi konkreetseid asjaolusid, sealhulgas karistuse määramisest möödunud aega, ning austatakse proportsionaalsuse põhimõtet.

4. **■** Liikmesriigid võivad keelduda tunnustatud tööandja staatuse pikendamisest või selle kehtetuks tunnistada, kui tööandja ei ole järginud käesolevas direktiivis sätestatud kohustusi või kui ta on saanud tunnustuse pettusega.

5. *Kui liikmesriigid annavad riigisisese elamisloa kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil ning nad on kehtestanud tööandjate tunnustamise korra selliste elamislubade andmise lihtsustamiseks, kohaldavad nad ELi sinise kaardi taotluste puhul samasugust tunnustamise korda, kui selliste lubade andmise kord on lõigetes 1–4 sätestatust soodsam.*

Artikkel 14
Tööandjatele määratud karistused

1. *Liikmesriigid näevad ette karistused neile tööandjatele, kes ei ole täitnud käesolevast direktiivist tulenevaid kohustusi. Need karistused on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.*
2. *Liikmesriigid näevad ette käesoleva direktiivi võimalikku väärkasutamist takistavad meetmed. Nende meetmete hulka kuuluvad järelevalve, hindamine ja, kui see on asjakohane, kontrollimine kooskõlas liikmesriigi õiguse või haldustavaga.*

IV PEATÜKK
ÕIGUSED

Artikkel 15
Juurdepääs tööturule

1. ELi sinise kaardi valdajal on ■ juurdepääs kõrget *kvalifikatsiooni* nõudvale tööle asjaomases liikmesriigis *vastavalt käesolevas artiklis sätestatud tingimustele*.
2. *Asjaomase isiku ELi sinise kaardi valdajana seadusliku töötamise esimesel 12 kuul* võivad liikmesriigid:
 - a) *nõuda, et tööandja vahetamisest või muutusest, mis võib mõjutada artiklis 5 sätestatud vastuvõtmise kriteeriumide täitmist, tuleb liikmesriigi pädevatele asutustele teada anda vastavalt riiklikus õiguses sätestatud korrale ning ■*
 - b) *nõuda, et tööandja vahetamisel tuleb kontrollida tööturu olukorda, tingimusel, et liikmesriik teeb sellist kontrolli kooskõlas artikli 7 lõike 2 punktiga a.*

ELi sinise kaardi valdaja õigus vahetada töökohta võidakse peatada kõige rohkem 30 päevaks, kuni asjaomane liikmesriik kontrollib, kas artiklis 5 sätestatud vastuvõtmise tingimused on täidetud ning asjaomast vaba ametikohta ei saa täita artikli 7 lõike 2 punktis a loetletud inimesed. Asjaomane liikmesriik võib töökoha vahetamise suhtes vastuväite esitada nimetatud 30 päeva jooksul.

3. *Lõikes 2 osutatud esimese 12-kuulise tähtaja möödumisel võivad liikmesriigid nõuda üksnes seda, et tööandja vahetamisest või artiklis 5 sätestatud vastuvõtmise kriteeriumide täitmist mõjutavast muutusest tuleb teada anda riiklikus õiguses sätestatud korras. Selline nõue ei peata ELi sinise kaardi valdaja õigust asuda uuele töökohale ja täita sellekohaseid ülesandeid.*
4. *Töötuna võib ELi sinise kaardi valdaja otsida tööd ja asuda tööle kooskõlas käesoleva artikliga. ELi sinise kaardi valdaja teatab kooskõlas asjaomase riigisisese menetlusega elukohaliikmesriigi pädevatele asutustele töötuse algusest ja, kui see on asjakohane, lõpust.*
5. *Ilma et see piiraks artiklis 5 sätestatud vastuvõtmise tingimuste kohaldamist, võivad liikmesriigid lubada ELi sinise kaardi valdajatel tegutseda kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö kõrval kooskõlas oma õiguses sätestatud tingimustega ka füüsilisest isikust ettevõtjana. See ei mõjuta liikmesriikide pädevust piirata füüsilisest isikust ettevõtja lubatud tegevuse ulatust.*

Igasugune selline tegevus füüsilisest isikust ettevõtjana on teisejärguline võrreldes asjaomase isiku kui ELi sinise kaardi valdaja põhitegevusega.

6. *Kui liikmesriigid annavad riigisisese elamisloa kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil, tagavad nad ELi sinise kaardi valdajatele võimaluse tegutseda füüsilisest isikust ettevõtjana samadel tingimustel, kui on ette nähtud asjaomase liikmesriigi süsteemi kohaselt.*
7. *Ilma et see piiraks artiklis 5 sätestatud vastuvõtmise tingimuste kohaldamist, võivad liikmesriigid lubada ELi sinise kaardi valdajatel tegeleda kooskõlas oma õiguses sätestatud tingimustega muu ametialase tegevusega kui nende põhitegevus ELi sinise kaardi valdajana.*
8. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid säilitada piirangud tööle juurdepääsule vastavalt *kehtivale liikmesriigi või liidu õigusele, tingimusel et selline töö hõlmab vähemalt mõnikord* osalemist avaliku võimu teostamises ja vastutust riigi üldiste huvide kaitsmise eest *või kui sellist tööd võivad teha üksnes selle liikmesriigi kodanikud, liidu kodanikud või EMP kodanikud.*
9. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira liidu kodanike eelistamise põhimõtet, kui see on kohaldatav asjaomaste ühinemisaktide alusel.

Artikkel 16
Võrdne kohtlemine

1. ELi sinise kaardi valdajat koheldakse ELi sinise kaardi andnud liikmesriigi kodanikega võrdselt seoses järgnevaga:
 - a) töötamise tingimused, sealhulgas töötaja miinimumvanus ja töötingimused, sealhulgas palk ja töölt vabastamine, tööaeg, puhkus ja riigipühad, samuti töötervishoiu ja tööohutuse nõuded;
 - b) õigus ühineda ja liituda töötajate või tööandjate organisatsioonidega või mis tahes kutseorganisatsioonidega ning olla nende liikmeks, sh kasutada selliste organisatsioonide pakutavaid õigusi ja eeliseid, ilma et see piiraks avalikku korda ja riigi julgeolekut käsitlevate riigisiseste sätete kohaldamist;
 - c) haridus ja kutseõpe;
 - d) diplomite, tunnistuste ja muude kutsekvalifikatsioonide tunnustamine asjaomaste riigisiseste menetluste kohaselt;
 - e) määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 3 osutatud sotsiaalkindlustusliigid, ning
 - f) üldsusele kättesaadavate kaupade ja teenuste saamine ning pakkumine, sh elamispinna saamise menetlused, samuti tööhõivetalituste pakutavad teabe- ja nõustamisteenused.

2. Lõike 1 punkti c kohaldamisel võib liikmesriik piirata võrdset kohtlemist õppe- ja toimetulekutoetuste ning -laenude või kesk-, kõrg- ja kutseharidusega seotud muude toetuste ja laenude puhul. Ülikoolihariduse ja keskharidusjärgse hariduse saamisele võidakse liikmesriigi õiguse kohaselt kohaldada konkreetseid eeltingimusi.

Lõike 1 punkti f kohaldamisel võib liikmesriik piirata võrdset kohtlemist elamispinna saamise menetluste puhul. See ei piira liidu ja liikmesriigi õiguse kohast lepinguvabadust.
3. Kolmandasse riiki elama asuvatele ELi sinise kaardi valdajatele või kaardi surnud valdaja ülalpidamisel olnud isikutele, kes elavad kolmandas riigis ja kelle õigused tulenevad ELi sinise kaardi valdajast, makstakse vanaduse, invaliidsuse või surma puhul seadusest tulenevaid pensione, mille aluseks on ELi sinise kaardi valdaja varasem töötamine ja mis saadi määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 3 nimetatud õigusaktide kohaselt, ning seda tehakse samadel tingimustel ja samal määral kui asjaomase liikmesriigi kodanike puhul, kui sellised kodanikud asuvad elama kolmandasse riiki.
4. Lõikes 1 sätestatud õigus võrdsele kohtlemisele ei piira liikmesriigi õigust tunnistada ELi sinine kaart kehtetuks või keelduda selle pikendamisest kooskõlas artikliga 8.
5. Käesolevat artiklit ei kohaldata neile ELi sinise kaardi valdajatele, kellel on liidu õiguse kohaselt asjaomases liikmesriigis vaba liikumise õigus.

6. Käesolevat artiklit kohaldatakse rahvusvahelise kaitse saajatest ELi sinise kaardi valdajatele ainult juhul, kui nad elavad liikmesriigis, mis ei ole neile rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriik.
7. ***Kui liikmesriigid annavad riigisisese elamisloa kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil, annavad nad ELi sinise kaardi valdajatele samasugused võrdse kohtlemise õigused, nagu on ette nähtud riigisisese elamisloa valdajatele, kui sellised võrdse kohtlemise õigused on käesolevas artiklis sätestatud soodsamad.***

Artikkel 17

Pereliikmed

1. Direktiivi 2003/86/EÜ kohaldatakse koos käesolevas artiklis sätestatud eranditega.
2. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 3 lõikest 1 ja artiklist 8 ei seata perekonna taasühinemise eeltingimuseks nõuet, mille kohaselt peab ELi sinise kaardi valdajal olema mõistlik põhjust eeldada alalise elamisõiguse saamist, ***tal peab olema vähemalt üks aasta kehtiv elamisluba*** või ta peab olema riigis elanud teatava minimaalse aja.
3. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 4 lõike 1 kolmandast lõigust ja artikli 7 lõike 2 teisest lõigust võib neis osutatud integratsioonitingimusi ja -meetmeid kohaldada, kuid üksnes pärast seda, kui asjaomastele isikutele on antud perekonna taasühinemise luba.

4. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 5 lõike 4 esimesest lõigust, kui perekonna taasühinemise tingimused on täidetud ja **täielikud** taotlused esitati koos, **tehakse** pereliikmete **taotlust käsitlev otsus ja teavitatakse sellest** ELi sinise kaardi **taotlemist käsitleva otsusega** samal ajal. Kui pereliikmed tulevad ELi sinise kaardi valdaja juurde elama pärast seda, kui talle on antud kaart, ja kui perekonna taasühinemise tingimused on täidetud, tehakse **otsus ja teavitatakse sellest niipea kui võimalik, kuid mitte hiljem kui** 90 päeva pärast **täieliku** taotluse esitamise kuupäeva. **Käesoleva direktiivi artikli 11 lõikeid 2 ja 3 kohaldatakse vastavalt.**
5. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 13 lõigetest 2 ja 3 on pereliikmete elamislubade kehtivusaeg sama pikk kui ELi sinisel kaardil, kui nende reisidokumentide kehtivusaeg seda võimaldab.
6. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli **14** lõikest 2 ei kohalda liikmesriigid tööturule juurdepääsul pereliikmetele mingeid ajalisi piiranguid. **Erandina kõnealuse direktiivi artikli 14 lõike 1 punktist b ja ilma et** see mõjutaks käesoleva direktiivi artikli 15 lõikes 8 osutatud piiranguid, on pereliikmetel juurdepääs mis tahes **tööle ja** füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisele asjaomases liikmesriigis **kooskõlas liikmesriigi õiguse alusel kohaldatavate nõuetega.**
7. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 15 lõikest 1 liidetakse sõltumatu elamisloa saamiseks vajaliku elamisperioodi kestuse arvutamisel erinevates liikmesriikides elatud aeg. **Liikmesriik võib nõuda, et isik oleks vahetult enne asjaomase taotluse esitamist elanud kaks aastat seaduslikult ja pidevalt selle liikmesriigi territooriumil, kus taotlus sõltumatu elamisloa saamiseks esitatakse.**

8. Käesolevat artiklit ei kohaldata ELi sinise kaardi valdajate *pereliikmetele*, kellel on liidu õiguse kohaselt asjaomases liikmesriigis vaba liikumise õigus.
9. Käesolevat artiklit kohaldatakse rahvusvahelise kaitse saajatest ELi sinise kaardi valdajate *pereliikmetele* ainult siis, kui *need ELi sinise kaardi valdajad* asuvad elama liikmesriiki, mis ei ole neile rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriik.
10. ***Kui liikmesriigid annavad riigisisese elamisloa kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil, annavad nad ELi sinise kaardi valdajatele ja nende pereliikmetele samasugused õigused, nagu on ette nähtud riigisisese elamisloa valdajatele ja nende pereliikmetele, kui sellised õigused on käesolevas artiklis sätestatud soodsamad.***

Artikkel 18

ELi pikaajalise elaniku staatuse andmine ELi sinise kaardi valdajale

1. Direktiivi 2003/109/EÜ kohaldatakse koos käesolevas artiklis sätestatud eranditega.
2. Erandina direktiivi 2003/109/EÜ artikli 4 lõikest 1 võib ELi sinise kaardi valdaja, kes on kasutanud käesoleva direktiivi artiklis 21 sätestatud võimalust, liita elamise kestust käsitleva nõude täitmiseks eri liikmesriikides elatud aja, tingimusel et EL sinise kaardi valdaja on kokku:

- a) elanud liikmesriikide territooriumil seaduslikult ja pidevalt *nõukogu direktiivi 2003/109/EÜ artikli 4 lõikes 1 ettenähtud arvu aastaid ELi sinise kaardi valdajana, kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö tegemiseks antud riigisisese elamisloa valdajana, või asjakohasel juhul üliõpilase või teadlase elamisloa valdajana kooskõlas direktiivi 2003/109/EÜ artikli 4 lõike 2 teise lõiguga, või rahvusvahelise kaitse saajana; ning*
- b) elanud vahetult enne asjaomase taotluse esitamist ELi sinise kaardi valdajana kaks aastat seaduslikult ja pidevalt selle liikmesriigi territooriumil, kus ta ELi pikaajalise elaniku staatuse saamise taotluse esitab.
3. Käesoleva artikli lõike 2 punktis a osutatud seadusliku ja pideva liidus elamise kestuse arvutamisel ning erandina direktiivi 2003/109/EÜ artikli 4 lõike 3 esimesest lõigust ei katkesta seadusliku ja pideva liidus elamise kestust asjaomaste liikmesriikide territooriumilt ära oldud aeg, mis on lühem kui 12 järjestikust kuud ning selle ajavahemiku jooksul kokku ei ületa 18 kuud.

4. Erandina direktiivi 2003/109/EÜ artikli 9 lõike 1 punktist c pikendavad liikmesriigid 24 järjestikuse kuuni aega, mille jooksul võib liidu territooriumilt ära olla ELi pikaajaline elanik, kellel on käesoleva direktiivi artikli 19 lõikes 2 nimetatud märkusega pikaajaline elamisluba, ja tema pere liikmed, kes on saanud ELi pikaajalise elaniku staatuse.
5. Artikli 16 lõike 1 punkti f, **artikli 16 lõiget 3**, artiklit 20 ning asjakohasel juhul artikleid 17 ja 22 kohaldatakse artikli 19 lõikes 2 nimetatud märkusega pikaajalise elamisloa valdajatele.
6. Kui ELi pikaajalisel elanikul on käesoleva direktiivi artikli 19 lõikes 2 nimetatud märkusega pikaajaline elamisluba ja ta kasutab direktiivi 2003/109/EÜ III peatüki kohast õigust asuda elama teise liikmesriiki, ei kohaldata nimetatud direktiivi artikli 14 lõikeid 3 ja 4 . Teine liikmesriik võib kohaldada käesoleva direktiivi artikli 21 lõike 8 kohaseid meetmeid.

Artikkel 19

Pikaajaline elamisluba

1. Liikmesriik annab ELi sinise kaardi valdajatele, kes täidavad käesoleva direktiivi artiklis 18 sätestatud ELi pikaajalise elaniku staatuse omandamise tingimusi, elamisloa vastavalt määrusele (EÜ) nr 1030/2002 .
2. Lõikes 1 nimetatud elamisloa märkuste lahtrisse märgib liikmesriik „Endine ELi sinise kaardi valdaja“.

V PEATÜKK
LIIKMESRIIKIDEVAHELINE LIKUVUS

Artikkel 20

Lühiajaline liikuvus

1. Kui kolmanda riigi kodanik, kellel on Schengeni *acquis*'d täiel määral kohaldava liikmesriigi antud kehtiv ELi sinine kaart, siseneb ühte või mitmesse teise liikmesriiki ja viibib seal tööalase tegevuse eesmärgil 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, ei nõua teine liikmesriik sellise tegevuse jaoks muud luba kui ELi sinine kaart.
2. Kolmanda riigi kodanik, kellel on Schengeni *acquis*'d täiel määral mitte kohaldava liikmesriigi antud kehtiv ELi sinine kaart, võib ELi sinise kaardi ***ja kehtiva reisidokumendi*** alusel siseneda ühte või mitmesse teise liikmesriiki ja viibida seal tööalase tegevuse eesmärgil 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul. ***Kui ELi sinise kaardi valdaja ületab sellist sisepiiri, kus kontrolli ei ole veel kaotatud, teise liikmesriiki, kes kohaldab Schengeni acquis 'd täiel määral, võib teine liikmesriik nõuda ELi sinise kaardi valdajalt tõendeid, et ta soovib selles liikmesriigis viibida tööalase tegevuse eesmärgil.*** Teine liikmesriik ei nõua tööalase tegevuse jaoks muud luba kui ELi sinine kaart.

Artikkel 21

Pikaajaline liikuvus

1. Kui kolmanda riigi kodanik on ELi sinise kaardi valdajana elanud esimeses liikmesriigis seaduslikult 12 kuud, võib ta käesolevas artiklis sätestatud tingimustel siseneda kõrget *kvalifikatsiooni* nõudvaks tööks ELi sinise kaardi ja kehtiva reisidokumendi alusel teise liikmesriiki, *seal elada ja töötada*.
2. *Kui ELi sinise kaardi on andnud liikmesriik, kes ei kohalda Schengeni acquis'd täiel määral, ning ELi sinise kaardi valdaja ületab pikaajalise liikuvuse raames sellist sisepiiri, kus kontrolli ei ole veel kaotatud, teise liikmesriiki, kes kohaldab Schengeni acquis'd täiel määral, võib nimetatud teine liikmesriik nõuda, et ELi sinise kaardi valdaja esitaks esimeses liikmesriigis antud kehtiva ELi sinise kaardi ning vähemalt kuuekuulise töölepingu või vähemalt kuueks kuuks tehtud siduva tööpakkumise kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö tegemiseks teises liikmesriigis.*
3. ELi sinise kaardi taotlus esitatakse niipea kui võimalik ja hiljemalt üks kuu pärast *ELi sinise kaardi valdaja sisenemist* teise liikmesriigi territooriumile selle liikmesriigi pädevale asutusele. Sellele *taotlusele lisatakse* kõik dokumendid, mis tõendavad lõikes 4 sätestatud tingimuste täitmist teises liikmesriigis. *Liikmesriik määrab kindlaks, kas taotluse peab esitama kolmanda riigi kodanik või tema tööandja. Teise võimalusena võib liikmesriik lubada, et taotluse esitab emb-kumb.*

ELi sinise kaardi valdaja võib teises liikmesriigis alustada tööd *hiljemalt 30 päeva jooksul* pärast *täieliku* taotluse *esitamise kuupäeva*.

Taotluse võib teise liikmesriigi pädevatele asutustele esitada sel ajal, kui ELi sinise kaardi valdaja elab veel esimese liikmesriigi territooriumil.

4. Lõikes 3 nimetatud taotlusega koos esitab *taotleja alljärgneva*:

- a) esimese liikmesriigi antud kehtiv ELi sinine kaart;
- b) vähemalt kuuekuuline kehtiv tööleping või liikmesriigi õiguses ette nähtud siduv tööpakkumine vähemalt kuueks kuuks kõrget *kvalifikatsiooni* nõudva töö tegemiseks teises liikmesriigis;
- c) reguleeritud kutsealade puhul *dokumendid*, mis tõendavad tema vastavust liikmesriigi õiguses kehtestatud tingimustele, mida liidu kodanikud peavad töölepingus või liikmesriigi õiguses ette nähtud siduvas tööpakkumises nimetatud reguleeritud kutsealal tegutsemiseks täitma;
- d) liikmesriigi õiguses kindlaks määratud kehtiv reisidokument, ning
- e) tõend selle kohta, et artikli 5 lõike 3 või, kui see on asjakohane, artikli 5 lõigete 4 või 5 kohaldamisel on täidetud teises liikmesriigis kehtestatud palgakünnise nõue.

Esimese lõigu punkti c osas koheldakse ELi sinise kaardi valdajaid teises liikmesriigis ELi sinise kaardi taotlemisel liidu kodanikega võrdselt seoses kutsekvalifikatsioonide tunnustamisega vastavalt kohaldatavale liidu ja liikmesriigi õigusele;

Reguleerimata kutsealade puhul, kui esimene liikmesriik on andnud ELi sinise kaardi kõrgema tasandi kutseoskuste alusel I lisas loetlemata kutsealade jaoks, võidakse taotlejalt nõuda nende dokumentide esitamist, mis tõendavad tehtava tööga seotud kõrgema kutsekvalifikatsiooni olemasolu, nagu on ette nähtud teise liikmesriigi õiguses.

5. *Lõikes 3 nimetatud taotluse eesmärgil võib asjaomane liikmesriik nõuda, et taotleja esitaks:*
- a) *reguleerimata kutsealade puhul, kui ELi sinise kaardi valdaja on töötanud esimeses liikmesriigis vähem kui kaks aastat, need dokumendid, mis tõendavad tehtava tööga seotud kõrgema kutsekvalifikatsiooni olemasolu, nagu on ette nähtud liikmesriigi õiguses;*
 - b) *tõendid selle kohta, et tal on või, kui see on liikmesriigi õiguses ette nähtud, ta on taotlenud ravikindlustust, mis katab kõik asjaomaste liikmesriikide kodanike puhul tavapäraselt kaetud riskid ajavahemikul, mil sellist kindlustuskaitset või vastavat hüvitiste saamise õigust ei ole ette nähtud seoses töölepinguga või sellest tulenevalt.*
6. Teine liikmesriik lükkab ELi sinise kaardi taotluse tagasi, *kui:*
- a) **■** lõike 4 nõuded ei ole *täidetud*;
 - b) esitatud dokumendid on omandatud pettuse või kelmusega, võltsitud või neid on omavoliliselt muudetud;
 - c) töötamine ei ole kooskõlas artikli 5 lõikes 2 osutatud kohaldatavates õigusaktides sätestatud, kollektiivlepingutes kehtestatud või tava kohaste tingimustega;
 - d) kui ELi sinise kaardi *valdaja ohustab avalikku korda*, riigi julgeolekut või rahvatervist.
7. *Pikaajalise liikuvusega seotud taotlusmenetlusega seoses kohaldatakse vastavalt artikli 11 lõigetes 2 ja 3 sätestatud menetluslikke tagatise. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 4 kohaldamist, võetakse pikaajalise liikuvuse taotluse tagasilükkamise otsuses arvesse juhtumi konkreetseid asjaolusid ja proportsionaalsuse põhimõtet.*

8. Teine liikmesriik võib **artikli 7 lõike 2 punkti a** kohaselt **tehtud** kontrolli tulemuste põhjal ELi sinise kaardi taotluse tagasi lükata ainult juhul, kui **kõnealune** liikmesriik **teeb** selliseid kontrolle **siis, kui ta on esimene liikmesriik**.
9. Teine liikmesriik võtab vastu ühe järgmistest ELi sinise kaardi taotlust käsitlevatest otsustest:

I

- a) **anda ELi sinine kaart ja lubada kolmanda riigi kodanikul elada oma territooriumil kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil, kui käesolevas artiklis sätestatud liikuvustingimused on täidetud, või**
- b) **lükata taotlus tagasi** ning kohustada liikmesriigi õiguses sätestatud korra alusel taotlejat ja tema pere liikmeid lahkuma liikmesriigi territooriumilt, kui käesolevas artiklis sätestatud **liikuvuse** tingimused ei ole täidetud.

Erandina artikli 11 lõikest 1 teavitab teine liikmesriik taotlejat ja esimest liikmesriiki kirjalikult oma otsusest niipea kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 30 päeva pärast täieliku taotluse esitamise kuupäeva.

Taotluse keerukusega seotud erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib liikmesriik teises lõigus osutatud tähtaega pikendada kõige rohkem 30 päeva võrra. Sellisel juhul teavitatakse taotlejat pikendamisest mitte hiljem kui 30 päeva pärast täieliku taotluse esitamise kuupäeva.

Esimesele liikmesriigile suunatud teatises täpsustab teine liikmesriik kõik lõike 6 punktides b ja d osutatud taotluse tagasilükkamise alused.

10. Kui esimese liikmesriigi antud ELi sinise kaardi kehtivus lõpeb menetluse ajal võib teine liikmesriik anda riigisisese ajutise elamisloa või samaväärse loa, mille alusel võib taotleja jätkuvalt viibida seaduslikult liikmesriigi territooriumil, kuni pädev asutus on taotluse kohta otsuse langetanud.
11. Alates teisest korrast, kui ELi sinise kaardi valdaja ja asjakohasel juhul tema pereliikmed kasutavad võimalust asuda elama **käesoleva artikli ja artikli 22** kohaselt muusse liikmesriiki, mõistetakse „esimese liikmesriigi“ all liikmesriiki, millest asjaomane isik lahkub, ning „teise liikmesriigi“ all mõistetakse liikmesriiki, kus ta elamise õigust taotleb. Olenemata käesoleva artikli lõikest 1 võib ELi sinise kaardi valdaja asuda elama teist korda järgmisse liikmesriiki pärast seda, kui ta on elanud esimeses liikmesriigis ELi sinise kaardi valdajana seaduslikult kuus kuud.

Artikkel 22

Pereliikmete elamine teises liikmesriigis

1. Kui ELi sinise kaardi valdaja asub vastavalt artiklile 21 elama teise liikmesriiki ning kui EL sinise kaardi valdaja perekond oli esimeses liikmesriigis juba loodud, on **ELi sinise kaardi valdaja** pereliikmetel **õigus** temaga kaasa minna **või temaga ühineda**.

Direktiivi 2003/86/EÜ ja käesoleva direktiivi artiklit 17 kohaldatakse käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud juhtudel, kui käesoleva artikli lõigetes 2–7 sätestatud eranditest ei tulene teisiti.

Kui perekonda ei olnud esimeses liikmesriigis veel loodud, kohaldatakse käesoleva direktiivi artiklit 17.

2. *Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 13 lõikest 1, antakse ELi sinise kaardi valdaja pereliikmetele õigus siseneda teise liikmesriiki ja seal elada, kui nad on esimeses liikmesriigis hankinud endale kehtivad ELi sinise kaardi valdaja pereliikme elamisload.*

Kui pereliikme elamisloa on andnud liikmesriik, kes ei kohalda Schengeni acquis'd täiel määral, ning ELi sinise kaardi valdaja pereliikmed ületavad temaga teise liikmesriiki, kes kohaldab Schengeni acquis'd täiel määral, elama asumise eesmärgil sisepiiri, kus kontrolli ei ole veel kaotatud, võib nimetatud teine liikmesriik nõuda, et pereliikmed esitaksid oma elamisload, mille nad said ELi sinise kaardi valdaja pereliikmetena esimesest liikmesriigist.

3. *Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 5 lõikest 3, mitte hiljem kui üks kuu pärast teise liikmesriigi territooriumile sisenemist esitavad asjaomased pereliikmed või ELi sinise kaardi valdaja kooskõlas liikmesriigi õigusega asjaomase liikmesriigi pädevatele asutustele taotluse saada pereliikme elamisluba.*

Kui pereliikmele esimeses liikmesriigis antud elamisloa kehtivus selle menetluse ajal lõpeb või ei anna enam selle valdajale õigust elada seaduslikult teise liikmesriigi territooriumil, lubab teine liikmesriik pereliikmel jääda oma territooriumile nii kauaks, kuni teise liikmesriigi pädevad asutused on teinud taotluse kohta otsuse, andes vajaduse korral liikmesriigi ajutise elamisloa või samaväärse loa.

4. ***Erandina 2003/86/EÜ artikli 5 lõikest 2 ja artikli 7 lõikest 1*** võib teine liikmesriik asjaomastelt pereliikmetelt nõuda koos elamisloa taotluse esitamisega:
- a) esimese liikmesriigi antud elamisluba ja kehtivat reisidokumenti või nende kinnitatud koopiaid;
 - b) tõendeid, et nad elasid esimeses liikmesriigis ELi sinise kaardi valdaja pereliikmetena;
 - c) ***direktiivi 2003/86/EÜ artikli 7 lõike 1 punktis b osutatud dokumentaalsed tõendeid.***
5. ***Kui käesolevas artiklis sätestatud tingimused on täidetud ja taotlused esitati üheaegselt, annab teine liikmesriik pereliikmete elamisload samal ajal koos ELi sinise kaardiga.***

Erandina käesoleva direktiivi artikli 17 lõikest 4, ***kui käesolevas artiklis sätestatud tingimused on täidetud ja*** kui pereliikmed tulevad ***ELi sinise kaardi valdaja*** juurde elama pärast seda, kui ***talle on antud*** ELi sinine kaart, antakse ***pereliikmetele*** elamisload hiljemalt 30 päeva möödumisel täieliku taotluse esitamise kuupäevast.

Taotluse keerukusega seotud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib liikmesriik pikendada teises lõigus osutatud ***tähtaega kõige rohkem 30 päeva võrra.***

6. Käesolevat artiklit kohaldatakse nendele rahvusvahelise kaitse saajatest ELi sinise kaardi valdajate *pereliikmetele* ainult siis, kui *need ELi sinise kaardi valdajad* asuvad elama liikmesriiki, mis ei ole neile rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriik.
7. Käesolevat artiklit ei kohaldata nendele ELi sinise kaardi valdajate *pereliikmetele*, kellel on liidu õiguse kohaselt teises liikmesriigis vaba liikumise õigus.

Artikkel 23

Tagatised ja karistused liikuvuse korral

1. *Ilma et see piiraks artikli 8 lõike 1 punkti a ja artikli 8 lõike 2 punkti a kohaldamist, kui ELi sinise kaardi valdaja asub artikli 21 kohaselt elama teise liikmesriiki, ei tunnista esimene liikmesriik tema ELi sinist kaarti kehtetuks enne, kui teine liikmesriik on teinud otsuse pikaajalise liikuvuse taotluse kohta.*
2. Kui teine liikmesriik lükkab ELi sinise kaardi taotluse tagasi kooskõlas artikli 21 lõike 9 punktiga b, lubab esimene liikmesriik ELi sinise kaardi valdajal ja asjakohasel juhul tema pereliikmetel teise liikmesriigi nõudmisel ilma formaalsusteta ja viivitamata riiki tagasi pöörduda. See kehtib ka siis, kui esimese liikmesriigi antud ELi sinise kaardi kehtivusaeg on lõppenud või kui kaart on taotluse läbivaatamise ajal kehtetuks tunnistatud. ■

3. Vastutus ELi sinise kaardi valdaja ja tema pereliikmete lõikes **2** osutatud tagasipöördumisega seotud kulude eest võidakse panna ELi sinise kaardi valdajale või tema tööandjale teises liikmesriigis.
4. Liikmesriigid võivad ***kooskõlas artikliga 14 ette näha karistused*** ELi sinise kaardi valdaja tööandjale, kui see tööandja vastutab käesolevas peatükis sätestatud liikuvustingimuste rikkumise eest.
5. Kui liikmesriik tunnistab kehtetuks või jätab pikendamata ***artikli 9 lõikes 5*** osutatud märkusega ELi sinise kaardi ja otsustab kolmanda riigi kodaniku riigist välja saata, küsib ta märkuses märgitud liikmesriigilt, kas asjaomane isik on seal endiselt rahvusvahelise kaitse saaja. Nimetatud märkuses märgitud liikmesriik vastab ühe kuu jooksul teabenõude kättesaamisest.

Kui kolmanda riigi kodanik on märkuses märgitud liikmesriigis endiselt rahvusvahelise kaitse saaja, saadetakse ta välja sellesse liikmesriiki ning see liikmesriik lubab sellel isikul ja tema pereliikmetel kohe formaalsusteta tagasi pöörduda, ilma et see piiraks asjaomase liidu või liikmesriigi õiguse ja perekonna ühtsuse põhimõtte kohaldamist.

Kui kolmanda riigi kodanik vastab direktiivi 2011/95/EL artikli 21 lõikes 2 kindlaks määratud tingimustele, jääb tema väljasaatmise otsuse teinud liikmesriigile erandina käesoleva lõike teisest lõigust õigus saata asjaomane kolmanda riigi kodanik kooskõlas selle liikmesriigi rahvusvaheliste kohustustega riiki, mis ei ole talle rahvusvahelise kaitse andnud liikmesriik.

6. Kui ELi sinise kaardi valdaja või tema pereliige ületab Schengeni *acquis*'d täiel määral kohaldava liikmesriigi välispiiri, teeb see liikmesriik **vastavalt määrusele (EL) 2016/399** otsingu Schengeni infosüsteemis. Liikmesriik keelab siseneda isikutel, kelle kohta on Schengeni infosüsteemi sisestatud hoiatusteadete riiki sisenemise ja seal viibimise keelamise eesmärgil.

VI PEATÜKK LÕPPSÄTTED

Artikkel 24

Teabe kättesaadavus ja järelevalve

1. Liikmesriigid teevad EL sinise kaardi taotlejatele hõlpsasti kättesaadavaks teabe kõigi taotluse esitamiseks vajalike dokumentaalsete tõendite kohta ning samuti käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate kolmandate riikide kodanike ja nende pereliikmete riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste, sh nende õiguste, kohustuste ja menetluslike tagatiste kohta. See teave hõlmab asjaomases liikmesriigis artikli 5 lõigete 3, 4 ja 5 kohaselt kehtestatud palgakünniseid ning kohaldatavaid tasusid.

Samuti sisaldab see teave järgmist:

- a) artikli 20 kohane tööalane tegevus, millega teises liikmesriigis antud ELi sinise kaardi valdaja võib asjaomase liikmesriigi territooriumil tegeleda;
- b) artiklite 21 ja 22 kohased teises liikmesriigis ELi sinise kaardi ja pere liikmete elamislubade taotlemise menetlused.

Kui liikmesriik otsustab kehtestada *kooskõlas artikliga 6 seadusandlikke või reguleerivaid meetmeid või* kasutada *artikli 7 lõike 2 punktis a* ette nähtud võimalust, *teavitavad nad sellekohasest otsusest samal viisil. Artikli 7 lõike 2 punkti a kohases teabes tööturu olukorra kontrolli kohta tuleks asjakohasel juhul täpsustada asjaomased sektorid, kutsealad ja piirkonnad.*

- 2. *Kui liikmesriigid annavad riigisisese elamisloa kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil, tagavad nad, et ELi sinist kaarti käsitleva teave oleks kättesaadav samaväärselt riigisiseseid elamislubasid käsitleva teabe kättesaadavusega.*

- 3. Liikmesriigid esitavad komisjonile *vähemalt kord aastas* ja pärast iga teabemuudatust järgmise teabe:

- a) tegur, mida nad on otsustanud *artikli 5 lõike 3 või kui see on kohaldatav, artikli 5 lõigete 4 või 5 kohaselt*, aastapalga künnise määramiseks kasutada ning sellest tulenevad arväärtused;
- b) kutsealade loetelu, millele kohaldatakse artikli 5 lõike 4 kohast erandit;
- c) *artikli 20 kohaldamisel loetelu lubatud tööalastest tegevustest;*

- d) *teave artiklis 6 osutatud seadusandlike või reguleerivate meetmete kohta, kui see on asjakohane;*
- e) *artikli 7 lõike 2 punkti a kohane teave tööturu olukorra igasuguse kontrolli kohta, kui see on asjakohane.*

Kui liikmesriik lükkab ELi sinise kaardi taotluse tagasi **artikli 7 lõike 2 punkti e** kohastel eetilise värbamise kaalutlustel, edastab ta **igal aastal** komisjonile ja teistele liikmesriikidele oma otsuse **ja sellekohase tagasilükkamise põhjenduse**, milles on nimetatud asjaomased riigid ja **kutsealad**.

Liikmesriigid **teavitavad** komisjoni **kolmandate riikidega artikli 7 lõike 2 punkti e kohaselt sõlmitud kokkulepetest**.

1. **█** Liikmesriigid esitavad [neli aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva, saavas käändes] ning seejärel korra aastas kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 862/2007²⁵ komisjonile eelmise kalendriaasta statistika nende kolmandate riikide kodanike arvu kohta, kellele anti ELi sinine kaart, ja nende kolmandate riikide kodanike arvu kohta, kelle **taotlused** eelmise kalendriaasta jooksul tagasi lükati, tuues välja kas taotlused tunnistati vastuvõetamatuks käesoleva direktiivi artikli 6 alusel või lükati need tagasi käesoleva direktiivi **artikli 7 lõike 2 punkti a** alusel, samuti statistika nende kolmandate riikide kodanike arvu kohta, kelle kaarti pikendati ja kelle kaart tunnistati kehtetuks. Andmed peavad olema eristatud taotleja kodakondsuse, **█** loa kehtivusaja, soo ja vanuse ning, **kui selline teave on olemas, kutseala, tööandja ettevõtte suuruse ning** majandussektori alusel. ELi sinise kaardi saanud kolmandate riikide kodanike statistilised andmed eristatakse lisaks selle alusel, kas nad on rahvusvahelise kaitse saajad, kas neil on vaba liikumise õigus või kas nad on saanud liikmesriigis käesoleva direktiivi artikli 18 kohase ELi pikaajalise elaniku staatuse.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 862/2007, mis käsitleb ühenduse rände- ja rahvusvahelise kaitse statistikat ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 311/76 võõrtöötajaid käsitleva statistika koostamise kohta (ELT L 199, 31.7.2007, lk 23).

Samuti esitatakse statistilised andmed vastu võetud pereliikmete kohta, välja arvatud nende elukutset ja majandussektorit käsitlev teave.

Lisaks tuuakse käesoleva direktiivi artiklite 21 ja 22 kohaselt teises liikmesriigis elamisloa saanud ELi sinise kaardi valdajate ja nende pereliikmete puhul esitatavas teabes välja eelmine elukohaliikmesriik.

2. Käesoleva direktiivi artikli 5 lõigete 3, 4 ja 5 rakendamisel osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 549/2013²⁶ kohaselt **liikmesriikide poolt** Eurostatile saadetud andmetele **ning asjakohasel juhul liikmesriigi andmetele**.

Artikkel 26

I lisa esitatud kutsealade loetelu

1. ***Kutsealad, mille puhul teadmisi, oskusi ja pädevusi, mida kinnitab nõutav teatud aastate pikkune asjakohase erialase töö kogemus, peetakse ELi sinise kaardi taotlemisel samaväärseks kõrghariduskvalifikatsiooni kinnitavate teadmiste, oskuste ja pädevustega, loetletakse I lisa.***
2. ***... [viis aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva, saavas käändes] ning seejärel iga kahe aasta järel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruanded, milles hindab I lisa esitatud kutsealade loetelu, võttes arvesse tööturu muutuvaid vajadusi. Kõnealused aruanded koostatakse pärast konsulteerimist riiklike ametiasutustega ja tuginedes avalikule konsulteerimisele, kuhu on kaasatud tööturu osapooled. Nimetatud aruannete põhjal, kui see on asjakohane, võib komisjon esitada seadusandliku ettepaneku I lisa muutmiseks.***

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ELT L 174, 26.6.2013, lk 1).

Artikkel 27
Aruandlus

... [viis aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva, saavas käändes] ning seejärel iga nelja aasta järel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta liikmesriikides.

Nimetatud aruannetes hinnatakse eelkõige artiklite 5 ja 13 ning *Vpeatüki* mõju. ■ Komisjon esitab muudatusettepanekud, mida ta vajalikuks peab.

Komisjon hindab iseäranis artiklis 5 sätestatud palgakünnise ja kõnealuses artiklis ette nähtud erandite asjakohasust, võttes muu hulgas arvesse majandusliku, valdkondliku ja geograafilise olukorra mitmekesisust ■ .

Artikkel 28
Kontaktpunktide koostöö

1. Liikmesriigid nimetavad kontaktpunktid, kes vastutavad artiklite 18, 20, 21 ja 24 rakendamiseks vajaliku teabe vastuvõtmise ja edastamise eest ning kes teevad omavahel tulemuslikku koostööd.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kontaktpunktid teevad eelkõige artikli 5 lõike 1 *punkti b* rakendamiseks vajalikku valideerimiskorraga seotud tulemuslikku koostööd hariduse, koolituse, tööhõive ja noorsoo valdkonna sidusrühmadega ning teiste asjaomaste poliitikavaldkondadega.
3. Liikmesriigid tagavad asjakohase koostöö lõikes 1 osutatud teabe vahetamisel. Liikmesriigid eelistavad elektroonilist teabevahetust.

Artikkel 29

Direktiivi (EL) 2016/801 muutmine

Direktiivi (EL) 2016/801 artikli 2 lõike 2 punkt g asendatakse järgmisega:

„g) kes taotlevad liikmesriigis elamisluba kõrgemat kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil direktiivi (EL) 2021/...⁺ tähenduses.

* *Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... direktiiv (EL) 2021/... kolmandate riikide kodanike kõrgemat kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta, ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus 2009/50/EC (ELT L ..., lk ...).*“⁺⁺

Artikkel 30

Direktiivi 2009/50/EÜ kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2009/50/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates ... [kaks aastat ja üks päev pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva].

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse II lisas esitatud vastavustabeli abil viidetena käesolevale direktiivile.

⁺ ELT: *palun sisestada käesoleva direktiivi number.*

⁺⁺ ELT: *palun sisestada käesoleva direktiivi number, kuupäev ja ELT avaldamisviide.*

Artikkel 31
Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad direktiivi täitmiseks vajalikud õigusaktid ... [kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva, saavas käändes]. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi ning sellise märkuse sõnastuse näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

I

Artikkel 32

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 33

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

I

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja

I LISA

Artikli 2 punktis 9 osutatud kutsealade loetelu

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia juhid ja tippspetsialistid, kelle erialase töökogemuse kestus ELi sinise kaardi taotlusele eelnenud seitsme aasta jooksul peab olema vähemalt kolm aastat, kuuluvad järgmistesse ISCO-08 klassifikaatori rühmadesse:

- 1) 133 info- ja kommunikatsioonitehnoloogia juhid;*
- 2) 25 info- ja kommunikatsioonitehnoloogia tippspetsialistid.*

II LISA

Vastavustabel

Direktiiv 2009/50/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 2 punkt a	Artikli 2 punkt 1
Artikli 2 punkt b	Artikli 2 punkt 2
Artikli 2 punkt c	Artikli 2 punkt 3
Artikli 2 punkt d	Artikli 2 punkt 4
Artikli 2 punkt e	Artikli 2 punkt 5
Artikli 2 punkt f	Artikli 2 punkt 6
Artikli 2 punkt g	Artikli 2 punktid 7 ja 9
Artikli 2 punkt h	Artikli 2 punkt 8
Artikli 2 punkt i	Artikli 2 punkt 10
Artikli 2 punkt j	Artikli 2 punkt 11
-	Artikli 2 punkt 12
-	Artikli 2 punkt 13
-	Artikli 2 punkt 14
Artikli 3 lõige 1	Artikli 3 lõige 1
Artikli 3 lõike 2 sissejuhatav lause	Artikli 3 lõike 2 sissejuhatav lause

Artikli 3 lõike 2 punkt a	Artikli 3 lõike 2 punkt a
Artikli 3 lõike 2 punkt b	-
Artikli 3 lõike 2 punkt c	Artikli 3 lõike 2 punkt b
Artikli 3 lõike 2 punkt d	Artikli 3 lõike 2 punkt c
Artikli 3 lõike 2 punkt e	-
Artikli 3 lõike 2 punkt f	Artikli 3 lõike 2 punkt d
Artikli 3 lõike 2 punkt g	Artikli 3 lõike 2 punkt e
Artikli 3 lõike 2 punkt h	-
Artikli 3 lõike 2 punkt i	Artikli 3 lõike 2 punkt f
Artikli 3 lõike 2 punkt j	Artikli 3 lõike 2 punkt g
Artikli 3 lõike 2 viimane lõik	Artikli 3 lõike 2 punkt h
Artikli 3 lõige 3	Artikli 7 lõike 2 punkt e
Artikli 3 lõige 4	Artikli 3 lõige 3
Artikli 4 lõike 1 sissejuhatav lause	Artikli 4 lõike 1 sissejuhatav lause
Artikli 4 lõike 1 punkt a	Artikli 4 lõike 1 punkt a
Artikli 4 lõike 1 punkt b	Artikli 4 lõike 1 punkt b
Artikli 4 lõige 2	Artikli 4 lõige 2
Artikli 5 lõike 1 sissejuhatav lause	Artikli 5 lõike 1 sissejuhatav lause
Artikli 5 lõike 1 punkt a	Artikli 5 lõike 1 punkt a
Artikli 5 lõike 1 punkt b	Artikli 5 lõike 1 punkt c

Artikli 5 lõike 1 punkt c	Artikli 5 lõike 1 punkt b
Artikli 5 lõike 1 punkt d	Artikli 5 lõike 1 punkt d
Artikli 5 lõike 1 punkt e	Artikli 5 lõike 1 punkt e
Artikli 5 lõike 1 punkt f	Artikli 7 lõike 1 punkt c
Artikli 5 lõige 2	Artikli 5 lõike 7 esimene lõik
Artikli 5 lõige 3	Artikli 5 lõige 3
Artikli 5 lõige 4	Artikli 5 lõige 2
Artikli 5 lõige 5	Artikli 5 lõige 4
-	Artikli 5 lõige 5
-	Artikli 5 lõige 6
-	Artikli 5 lõike 7 teine lõik
Artikli 5 lõige 6	-
Artikkel 6	Artikkel 6
Artikli 7 lõige 1	Artikli 9 lõige 1
Artikli 7 lõige 2	Artikli 9 lõige 2
Artikli 7 lõige 3	Artikli 9 lõige 3
Artikli 7 lõige 4	Artikli 9 lõige 7
-	Artikli 9 lõige 4
-	Artikli 9 lõige 5
-	Artikli 9 lõige 6

Artikli 8 lõige 1	Artikli 7 lõike 1 punktid a ja b
-	Artikli 7 lõike 1 punkt d
Artikli 8 lõige 2	Artikli 7 lõike 2 punkt a
Artikli 8 lõige 3	-
Artikli 8 lõige 4	Artikli 7 lõike 2 punkt e
Artikli 8 lõige 5	Artikli 7 lõike 2 punkt d
-	Artikli 7 lõike 2 punkt b
-	Artikli 7 lõike 2 punkt c
-	Artikli 7 lõige 3
Artikli 9 lõike 1 sissejuhatav lause	Artikli 8 lõike 1 sissejuhatav lause
Artikli 9 lõike 1 punkt a	Artikli 8 lõike 1 punkt a
Artikli 9 lõike 1 punkt b	Artikli 8 lõike 1 punktid b, c ja d Artikli 8 lõike 2 punktid d, e ja g
Artikli 9 lõike 1 punkt c	Artikli 8 lõike 2 punkt f
Artikli 9 lõige 2	Artikli 8 lõige 3
Artikli 9 lõike 3 sissejuhatav lause	Artikli 8 lõike 2 sissejuhatav lause
Artikli 9 lõike 3 punkt a	Artikli 8 lõike 2 punkt a
-	Artikli 8 lõike 2 punkt b
Artikli 9 lõike 3 punkt b	Artikli 8 lõike 2 punkt c
Artikli 9 lõike 3 punkt c	-
Artikli 9 lõike 3 punkt d	-

-	Artikli 8 lõike 2 punkt h
-	Artikli 8 lõige 4
-	Artikli 8 lõige 6
-	Artikli 8 lõige 7
Artikli 10 lõige 1	Artikli 10 lõige 1
Artikli 10 lõige 2	Artikli 10 lõige 2
Artikli 10 lõige 3	Artikli 10 lõige 3
Artikli 10 lõige 4	-
Artikli 11 lõike 1 esimene lõik	Artikli 11 lõike 1 esimene lõik
Artikli 11 lõike 1 teine lõik	-
-	Artikli 11 lõike 1 teine lõik
Artikli 11 lõige 2	Artikli 11 lõige 2
Artikli 11 lõige 3	Artikli 11 lõige 3
-	Artikli 11 lõige 4
-	Artikli 11 lõige 5
-	Artikli 11 lõige 6
-	Artikkel 12
-	Artikkel 13
-	Artikkel 14
Artikli 12 lõige 1	-

-	Artikli 15 lõige 1
Artikli 12 lõige 2	Artikli 15 lõiked 2 ja 3
Artikli 12 lõiked 3 ja 4	Artikli 15 lõige 8
Artikli 12 lõige 5	Artikli 15 lõige 9
-	Artikli 15 lõiked 5, 6 ja 7
Artikli 13 lõige 1	Artikli 8 lõige 5
Artikli 13 lõiked 2 ja 4	Artikli 15 lõige 4
Artikli 13 lõige 3	-
Artikli 14 lõike 1 sissejuhatav lause	Artikli 14 lõike 1 sissejuhatav lause
Artikli 14 lõike 1 punkt a	Artikli 16 lõike 1 punkt a
Artikli 14 lõike 1 punkt b	Artikli 16 lõike 1 punkt b
Artikli 14 lõike 1 punkt c	Artikli 16 lõike 1 punkt c
Artikli 14 lõike 1 punkt d	Artikli 16 lõike 1 punkt d
Artikli 14 lõike 1 punkt e	Artikli 16 lõike 1 punkt e
Artikli 14 lõike 1 punkt f	Artikli 16 lõige 3
Artikli 14 lõike 1 punkt g	Artikli 16 lõike 1 punkt f
Artikli 14 lõike 1 punkt h	-
Artikli 14 lõike 2 sissejuhatav lause, punkt a ja viimane lõik	Artikli 16 lõige 2
Artikli 14 lõike 2 punkt b	-

Artikli 14 lõige 3	Artikli 16 lõige 4
Artikli 14 lõige 4	-
-	Artikli 16 lõiked 5, 6 ja 7
Artikli 15 lõige 1	Artikli 17 lõige 1
Artikli 15 lõige 2	Artikli 17 lõige 2
Artikli 15 lõige 3	Artikli 17 lõige 3
Artikli 15 lõige 4	Artikli 17 lõige 4
Artikli 15 lõige 5	Artikli 17 lõige 5
Artikli 15 lõige 6	Artikli 17 lõige 6
Artikli 15 lõige 7	Artikli 17 lõige 7
Artikli 15 lõige 8	-
-	Artikli 17 lõiked 8, 9 ja 10
Artikli 16 lõige 1	Artikli 18 lõige 1
Artikli 16 lõige 2	Artikli 18 lõige 2
Artikli 16 lõige 3	Artikli 18 lõige 3
Artikli 16 lõige 4	Artikli 18 lõige 4
Artikli 16 lõige 5	-
Artikli 16 lõige 6	Artikli 18 lõige 5
-	Artikli 18 lõige 6
Artikli 17 lõige 1	Artikli 19 lõige 1

Artikli 17 lõige 2	Artikli 19 lõige 2
-	Artikkel 20
Artikli 18 lõige 1	Artikli 21 lõige 1
-	Artikli 21 lõige 2
Artikli 18 lõige 2	Artikli 21 lõike 3 kaks esimest lõiku
Artikli 18 lõige 3	Artikli 21 lõike 3 kolmas lõik
Artikli 18 lõige 4	Artikli 21 lõige 9 ja artikli 23 lõige 2
Artikli 18 lõige 5	Artikli 21 lõige 10
Artikli 18 lõige 6	Artikli 23 lõige 3
Artikli 18 lõige 7	-
Artikli 18 lõige 8	Artikli 21 lõige 11
-	Artikli 21 lõiked 4–8
Artikli 19 lõige 1	Artikli 22 lõike 1 esimene lõik
-	Artikli 22 lõige 2
Artikli 19 lõige 2	Artikli 22 lõige 3
Artikli 19 lõige 3	Artikli 22 lõige 4
Artikli 19 lõige 4	-
Artikli 19 lõige 5	Artikli 22 lõike 1 teine lõik
Artikli 19 lõige 6	Artikli 22 lõike 1 kolmas lõik
-	Artikli 22 lõiked 5, 6 ja 7

-	Artikli 23 lõiked 1, 4, 5 ja 6
-	Artikli 24 lõike 1 esimene ja teine lõik
Artikli 20 lõige 1	Artikli 24 lõike 1 kolmas lõik
-	Artikli 24 lõiked 2 ja 3
Artikli 20 lõige 2	Artikli 25 lõige 1
Artikli 20 lõige 3	Artikli 25 lõige 2
-	Artikkel 26
Artikkel 21	Artikkel 27
Artikli 22 lõige 1	Artikli 28 lõige 1
-	Artikli 28 lõige 2
Artikli 22 lõige 2	Artikli 28 lõige 3
-	Artikkel 29
-	Artikkel 30
Artikkel 23	Artikkel 31
Artikkel 24	Artikkel 32
Artikkel 25	Artikkel 33
